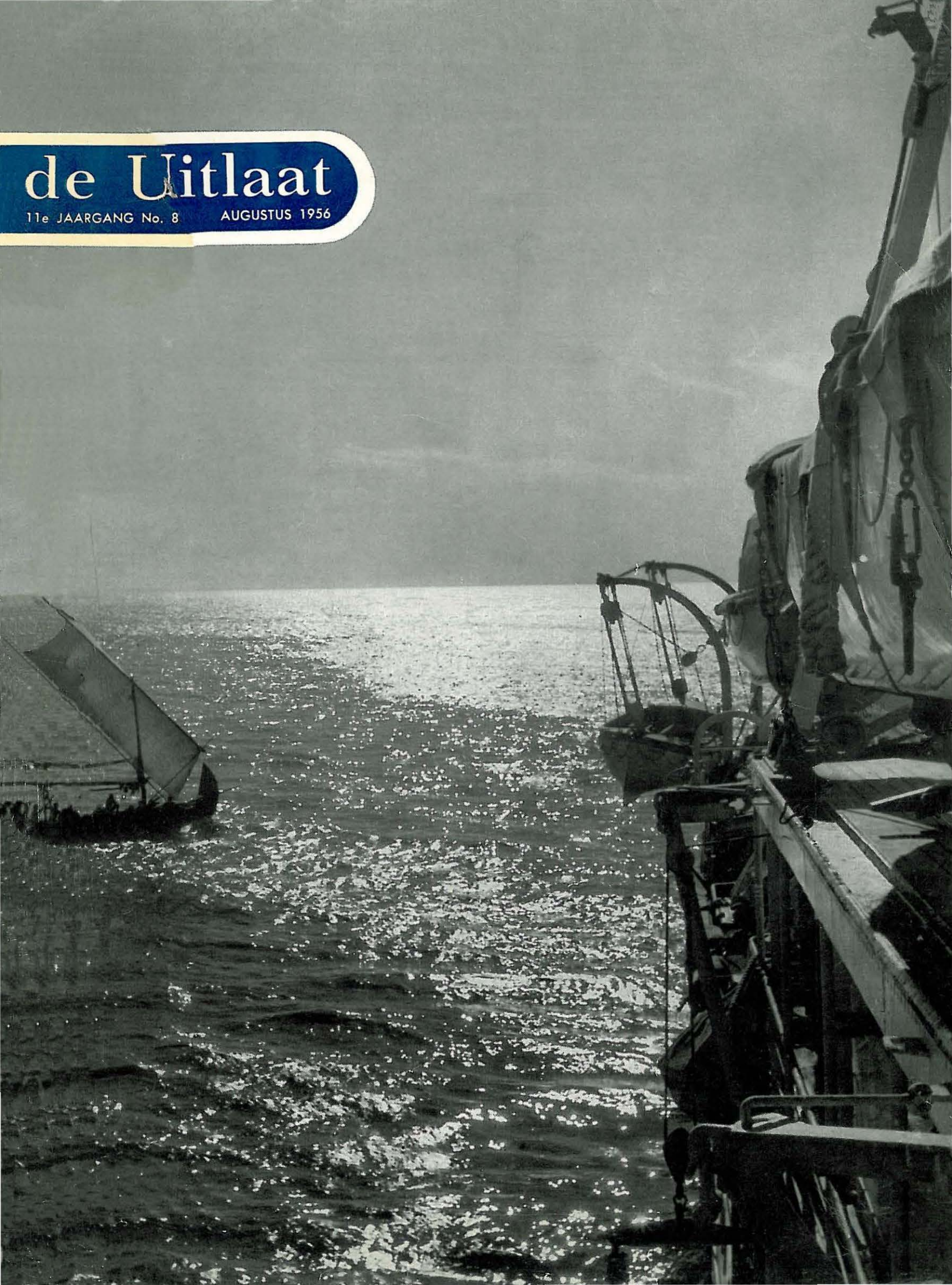

de Uitlaat

11e JAARGANG No. 8

AUGUSTUS 1956

H.K.H. Prinses Wilhelmina viert 31 Augustus a.s. Haar 76ste verjaardag.

Foto: Merkelbach

Directeur J. W. Brand

1931 — 27 Augustus — 1956

Onze schooljeugd

Juni en Juli zijn de maanden van de jeugd. Het resultaat van een jaar onderwijs moet in deze periode worden afgewacht. Onze schooljeugd beheerst en overheerst onze gedachten. Wat gaat het worden, kruis of munt? In de meeste gevallen is het moeilijk tevoren hierop een definitief antwoord te geven. Rustig afwachten is echter ook niet wel mogelijk, dus blijft voor vaders, moeders, meevolende en begrijpende familie en vrienden het middel van opporren, aansporen en stimuleren.

Wij ouders weten het nog zo goed uit onze eigen schooltijd, voor de eindspurt moeten nu eenmaal alle zeilen worden bijgezet, maar wij weten ook al te goed dat dit meesal zo maar niet vanzelf gaat. Dus moest er wat gebeuren. Naar aard en aanleg en onderlinge verhouding in het gezin neemt hierbij Pa of Ma het initiatief.

De tijd van intens meeleven met al hetgeen op school gebeurt vangt aan. Waarschuwen, vermanen en zelfs dreigen en bestraffen zijn middelen die naar het gewenste doel kunnen leiden. Pietje, Klaasje of Marietje moeten het halen, kosten wat het kost, ook al is de rust, harmonie en vrede in huis verloren in een labielen toestand komen te verkeren. De jeugd reageert op dit alles op haar eigen, typische wijze, soms met wat verveelde ernst, dikwijls lichtelijk geamuseerd, wanneer o.m. eigen niet meer te controleren jeugdprestaties ten voorbeeld worden gesteld.

De meest enerverende en onberekenbare tijd komt tijdens de repetities vooral wanneer het bij zoon of dochter gaat om één puntje meer of minder om het te kunnen halen. De zenuwen zijn gespannen, bij elk proefwerk wordt er weer geteld, gedeeld, gedelibereerd en gediscussieerd. Alles wordt in het geding gebracht, de leraren, de school en allerlei omstandigheden die naar onze mening een beoordeling wat gunstiger kunnen doen uitvallen.

In deze zenuwslopende tijd moeten de gewone routine-dingen ook doorgaan. Vader elke morgen naar zijn dagtaak, moeder in het huishouden, maar velen zitten daarnaast in gedachten met hun kroost in de schoolbanken. Tijdens de maaltijden is het dan algemeen verzamelen en kan de spanning enigszins worden verbroken door de gedachtenwisseling betreffende de laatste schoolnieuwtjes. Deze kunnen natuurlijk mee of tegenvallen maar in ieder geval weet men dan weer voor 24 uur waar men man toe is, wat tenslotte toch verademing geeft.

Als de uitslag in zicht is hebben wij praktisch al ons kruit verschoten en komt er meer gelatenheid. Bij de jeugd

ziet men dan eindelijk zichtbaar spanning, men begint „m te knijpen” slechts enkele zelfverzekerden gaan hier vrij van. Dan komt de grote dag die voor ons ouders en de kinderen als een bevrijding werkt. In de gezinnen is het dan vreugde of teleurstelling, afhankelijk uiteraard van de uitslag. Deze tweede fase van wat men noemt de eindcijfers en rapporten is ook niet zo eenvoudig als het oppervlakkig lijkt, vooral als het er om gaat een slecht resultaat te verwerken.

Vreugdebetoon en blijheid kunnen best wat al te grote uitgelatenheid verdragen, maar bij teleurstelling e.d. dient men, vooral wanneer het om de jeugd gaat, tactvol en beheerst op te treden. Het blijven zitten heeft in menig gezin de goede sfeer voor weken vertroebeld, vooral als er kan worden aangevoeld dat het eigen schuld is. Het optreden tegen zoon of dochter die het nog eens een jaar moet overdoen, wordt vaak sterk beïnvloed door de deuk die de ouder trots heeft gekregen. Dit brengt wrevel en geïrriteerdheid met zich mee. Het is ouders zeker niet euvel te duiden dat men gaarne naar buiten geurt met goede en klinkende resoluten van hun kinderen en dat in het tegenovergesteld geval terugslag wordt ondervonden.

Bezien wij alles echter in breder verband dan is het verspelen van een schooljaar in feite helemaal geen levensdrama. Wel is het zaak de niet geslaagde lering te doen trekken uit de mislukking die hij of zij te incasseren krijgt. Heeft men echter te maken met een kind dat zonder strenge controle en leiding geen werklust en plichtsbetrachting bij de middelbare studie kan opbrengen, terwijl normale intelligentie aanwezig is, dan is het zeker wel nodig passende maatregelen te nemen. Plaatsing op kostschool of internaat kan dan wel noodzakelijk zijn. De overweging hiertoe leidend moet nimmer een rancune-maatregel zijn, slechts het belang van de jonge student(e) moet prevaleren. Wij hebben n.l. te zorgen dat nimmer ons optreden het vertrouwen van de jeugd schokt

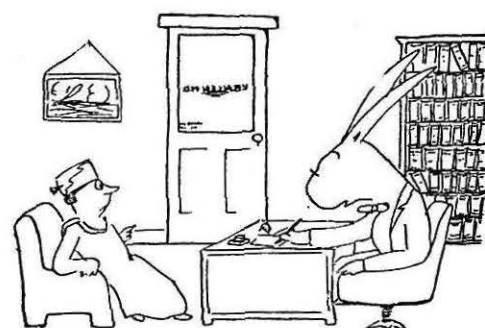
waardoor innerlijke verwarring, angst en beklemming de overhand krijgen met alle gevolgen van dien.

Voor velen van ons, werkend in het verre Oosten, wordt het vorenomscreven geheel anders doorleefd. Het belang van de oudere kinderen brengt vaak mede dat gescheiden van vader en moeder moet worden gestudeerd. Tegen het nadeel van niet rechtstreeks contact staat het voordeel van grotere objectiviteit aanwezig wanneer personen en zaken op afstand kunnen worden bekeken en beoordeeld.

De vreugde van de vacantiетijd komt nu voor onze jongens en meisjes. Het harde blokken kan enige tijd worden stopgezet en ook voor de opvoeders komt een tijd van minder zorgen en problemen. De goede voornemens en beloften zijn gegeven en in een soort blij vertrouwen nemen de ouders aan dat het in het nieuwe schooljaar volgens deze afspraken zal gaan. De kinderen genieten zichtbaar nu zij onder druk en spanning, die de laatste weken op school en thuis hebben overheerst, van daan zijn. Wat de a.s. nieuwe schooltijd betreft leven zij met de gedachte: „Wie dan leeft wie dan zorgt”.

De onbezorgde vacantieweeken die voor ons liggen brengt voor verschillende van onze gezinnen de grote verheugenis van het weerzien met de in het vaderland studerende kinderen. Plannen zijn gemaakt om te samen een gezellige tijd te hebben. Kemajoran zal ontroerende momenten te zien geven van overgelukkige ouders die hun kinderen na lange tijd terugzien. Het is wel een bijzonder te waarderen regeling, die onze groote bedrijven in het leven hebben geroepen, om deze jaarlijkse reünie tussen ouders en hun overzee studerende kinderen mogelijk te maken.

Van harte roepen wij onze tijdelijk in ons midden verblijvende K. P. M.

„U zei zo juist, dat u iedereen als een konijn ziet. Wat bedoelt u daarmee, mevrouw Hansen?”

jongens en meisjes welkom toe. Wat prettig moet het voor hen zijn weers verouderlijk met vader en moeder te kunnen praten. De meesten zijn in dit mooie zonnige land geboren en zullen zich spoedig weer geheel thuis gevoelen. Zij zullen weer profiteren van zonlicht en de vrijheid van doen en laten die hier het leven kenmerken en veraangenamen. De ouders kunnen in hun persoonlijk contact nu aandacht besteden aan belangrijke zaken dan rapporten en cijferlijsten, daarbij indachtig dat kennis macht is, maar karakter meer.

Opvoeden is een mooie maar vaak ondankbare taak, de resultaten zijn dikwijls averechts aan onze verwachtingen. Het is daarom goed te beseffen dat de gezelligheid en vreugde in de gezinsband slechts een heel tijdelijke is en dat wij in feite opvoeden voor de gemeenschap en niet om er zelf de vruchten van te plukken.

Juist in de vakantie-periode dient er dan ook bijzondere aandacht te worden besteed aan de persoonlijkheid en karaktervorming van de oudere kinderen. Dan is er n.l. tijd voor een goed gesprek, behoorlijke en rustige voorlichting over allerlei levensvraagstukken en problemen. De ouders, die de kinderen steeds bij zich hebben, kunnen e.e.a. geleidelijker doen. Vaders en moeders die het moeten hebben van een jaarlijks vakantiecontact zijn uiteraard in dat opzicht meer beperkt. Het voornaamste blijft in ieder geval dat men in de vacantietaid in het bijzonder bij de rijpere jeugd het accent niet alleen legt op plezier maken en andere ontspanningsgeneugten maar hen ook wat van blijvende waarde voor het leven meegeeft.

Naast de ouders kan hieraan iedere volwassene op zijn eigen wijze meewerken. Wij hebben bij de eindspurt van het schooljaar kritisch naar de jeugd gekeken. Nu in de vakantie hebben vooral de ouders onder hen de gelegenheid de rollen eens om te keren en te bekijken hoe wij het er van af brengen.

In ons bedrijf, zowel aan de wal als op de vloot, zullen wij in deze weken zonen en dochters van K. P. M.-ers op vakantie tegen komen.

In het besef dat de jeugd de toekomst heeft, dienen wij er voor te zorgen hen ten voorbeeld, van alle aspecten van ons leven en werken, een „good show” te geven.

H.A.C.

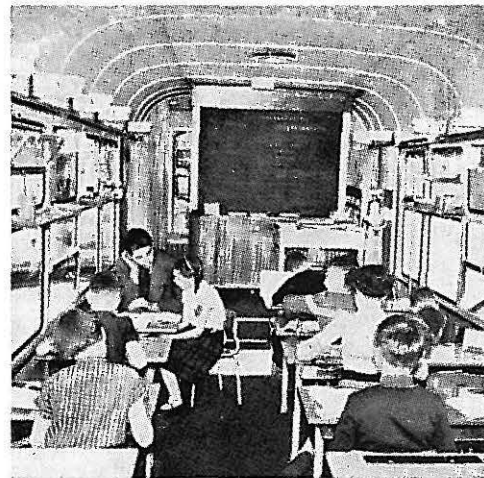
Rondom het Scheepvaarthuis

School op luchtbanden.

In het Mei-nummer van het SMN-nieuws lezen wij: De laatste week stond de omgeving van „Het Scheepvaarthuis” in het teken van „Oude Binnenstad, Kermisstad”. Dit op zichzelf was niet zo iets bijzonders, maar aan de verschillende opleidingsinstituten voor de jeugd, die in deze oude wijk zijn gevestigd, was er tijdelijk een zeer moderne toegevoegd, namelijk de Beatrixschool, rijdende school voor kermiskinderen. Aan de wallekant, aan het einde van het Oosterdok nabij het viaduct met het gezicht op het stadsgewoel rond de oude Schreierstoren stonden de truck met aanhangwagen van deze enige rijdende school in Europa. Omdat niet velen hier iets van weten, ging ik een praatje maken met de heer D. C. van Ladensteijn, die met zijn echtgenote het personeel vormt, terwijl ik natuurlijk wat reclamartikelen meenam, opdat hij een uurtje scheepvaart-theorie kon houden.

Enige jaren geleden namen enige kermis-exploitanten het initiatief om voor het onderwijs van hun kinderen (dit zijn er naar schatting in Nederland 1200) iets te doen. Er was namelijk in 1950 van het Departement van Onderwijs afgekomen dat op zogenaamde Schipperscholen alleen kinderen van schippers aan het onderwijs mochten deelnemen. In Groningen, het winterblijf van vele exploitanten van Kermisvermakelijkheden, werd veel medewerking ondervonden, doch ook het Departement van Onderwijs bleef niet achter en voor f 90.000.— werd de truck door een carrosseriefabriek, naar het ontwerp van de Groningse stadsarchitect vervaardigd. Het is een trekker en een leslokaal, lang 20 m, breed 2.50 m, hoog 3.50 m. In dit leslokaal met veel ramen is plaats voor 25 leerlingen, die aan gezellige blankeiken lessenaars zitten. Er is een podium met verrijdbaar schoolbord. De buitenzijde is versierd met 6 reliefs, voorstellende de vakken die op de lagere school gegeven worden.

De school is electrisch verwarmd door kleine radiatoren en iedere leerling heeft een electrische voetverwarmingsplaat. Net als op een echte school is er een fonteintje in de klas aanwezig, zodat Meester en Juf de handen op reinheid kunnen controleren. De heer Van Ladensteijn speelt ook chauffeur over dit bakbeest (voor de wet moest zelfs dispensatie voor 2 m meer lengte gegeven worden): hij moet ook zorgen

Het „studie-centrum”.

(foto ontleend aan SMN-nieuws)

dat de watertank vol is, dat er butagas is en nog heel wat zorgen meer. Gelukkig heeft hij bij het Nijverheids-onderwijs gewerkt, zodat zijn handen niet verkeerd staan.

De indeling van de dag is: les van 9.30 — 12.30, 1.45 — 4, 4.30 — 5.30 handenarbeid door mevr. Van Ladensteijn, die naast handwerken ook voortgezet gewoon L. O. kan geven. Alles is individueel onderwijs, zodat ik ze bezig zag met „aap, noot, mies”, maar evengoed worden ze voor het Middelbaar Onderwijs klaargemaakt. Ook het Kermisbedrijf eist een goede ondergrond en is tot een technisch en commercieel bedrijf uitgegroeid.

Kinderen van alle gezindten hebben toegang tot de school. De leerstof is verdeeld in 26 taken, terwijl elk kind een administratieboekje heeft, waarin de gegevens van het kind, de ouders, zijn vorderingen en kennis staan opgetekend. Verlaten ze de school om naar een andere inrichting te gaan dan weet men daar dus precies wat ze aan de leerling hebben.

Het voorste gedeelte van de wagen is de woongelegenheden van dit onderwijzersechtpaar. Het is er knus ingericht met een aardige keuken, waar zelfs een wasmachine staat. Hun dochtertje heeft als slaapvertrek de stuurcabine.

Zo trekken ze Nederland door van Noord naar Zuid en Oost naar West; het is een zware taak om naast het onderwijs deze wagen overal heen te brengen, maar beiden gaan geheel in hun werk op.

Met het aardrijkskunde-onderwijs hebben ze geen last, want dat leren de leerlingen op een zeer praktische manier door hun vele rondreizen.

W.B.W.

Per auto door Oud-Holland,

speciaal voor ons blad geschreven door ex-gezagvoerder G. C. Voorrips

(met foto's van de schrijver)

Het artikel over „Nieuw-Holland” in „de Uitlaat”, heb ik met belangstelling gelezen. Ongetwijfeld zullen velen de beschrijving van een reis door dit nog weinig bekende land hebben gewaardeerd.

Onder het lezen kwam echter de gedachte bij mij op dat eveneens velen mogelijk belang zouden stellen in een beschrijving van een reis per auto door een ander, min of meer onbekend land, n.l.: Oud-Holland.

Het is merkwaardig zoveel inwoners van dit oude land, voor hun eigen land, maar weinig waardering tonen. Reizen betekent: naar het buitenland gaan, andere indrukken opdoen en andere mensen ontmoeten.

Welnu, daarvoor hoeft men niet zo ver van huis te gaan! Ook in 't eigen land zijn vele mooie streken, die men elders vergeefs zal zoeken. En andere mensen? Ach, het verschil tussen Noord en Zuid, Oost en West is zelfs in dit kleine land van dien aard, dat het de moeite loont, ook eens met die „vreemde” landgenoten kennis te maken. Op mijn reis, die ik tussen Hemelvaartsdag en Pinksteren maakte (teneinde vrij te lopen van de vele vreemdelingen, die naar ons „terra incognita” komen kijken) had ik gezelschap van een arts, die veel van de wereld had gezien en ook jaren in de Oost was geweest. Voor haar was het een openbaring op zoveel mooie plekjes te komen, die ze haar gehele leven verzuimd had in het eigen land te gaan bewonderen.

Zelf heb ik de vacaties, voor zover voorradig in een tijdperk dat een zee-man nu eenmaal op zee thuis hoorde en verlof er niet bij was op de grote vaart, meestal doorgebracht op de fiets, zwervende door het land, waar ik zo weinig kwam.

Hierdoor waren mij vele streken bekend en wat ouder geworden en in het bezit van een wagentje, kan ik het toch niet laten weer zoveel mogelijk kleine wegen op te zoeken, waar meer rust heerst dan op de grote auto-wegen. En zoals we vroeger nogal eens, zoals wij het noemden: slenterfiesten (als U begrijpt wat ik bedoel), zo vervallen we nog steeds in „slenter autorijden”, waardoor we onmogelijke tijden maken over korte trajecten. Maar we zien dan ook wat en we hebben de tijd.

Zo vertrokken we dan op Zaterdag-morgen vroeg van Voorburg, over de grote weg naar Gouda. Doordat het zo vroeg was, was het nog rustig. Het prachtige polderlandschap, waar men een ruim uitzicht over heeft, met de silhouetten van de dorpen in de verte, is zo 's morgens een lust voor de ogen.

Vóór dat het grote verkeer de weg zou gaan stofferen, werd het tijd deze te verlaten en in de polder af te dalen.

De z.g. B.-wegen verkeren in prima staat en dat ze wat smal en bochtig zijn, ach, dat mag niet hinderen als je geen haast hebt en niet aan een bepaalde tijd en route gebonden bent.

Nadat we dus de Rotte overgetrokken waren, gingen we de Zuidplaspolder in naar rechts en stelden koers op Moordrecht. Het loont de moeite in

die kleine plaatsjes eens uit te stappen en er een eindje rond te wandelen. Veel plaatsen, zoals Schoonhoven en Gorkum, zijn mooie pleisterplaatsen om te lunchen en al het moois te voet te gaan bezichtigen. Maar daar voerde onze weg deze keer niet heen. Bij Moordrecht rijdt men de steile dijk óp en aan de andere kant er weer af, om daar een veerpont te vinden, die U naar Gouderak brengt. Het is niet zo'n grote pont en aan de overkant moet U er achteruit weer af rijden. Ondertussen hebt U een mooi gezicht op de Hollandse IJssel. Over de dijk langs de IJssel ging de reis verder. Aan de ene kant de rivier, aan de andere kant, in de diepte, de Kimpenerwaard, waar al veel bomen in bloei stonden.

Binnenschepen varen langs en als ge Krimpen a/d IJssel gepasseerd bent en naar links draait langs de Lek, ziet ge aan de overkant grote zeeschepen in aanbouw, zo midden in het land. Want bedrijvigheid heerst hier overal. We

..... hebt u een mooi gezicht op de Hollandse Yssel.

..... grote zeeschepen in aanbouw langs de Botlek.

volgen de Lek niet lang, maar nemen bij Krimpen a/d Lek weer een pont, ditmaal wat groter, om aan de overkant bij de Kinderdijk weer aan wal te gaan. Hier is een van de weinige plekjes, waar U nog een indruk kunt krijgen van het Oude Holland, in de tijd dat onze industrie het nog tot grote welvaart bracht door middel van de molens en de wind. Zó moet de Zaanstreek er vroeger hebben uitgezien. Op een klein bestek ziet ge hier beneden U (ge staat op de dijk!) zeker wel een twintig molens staan, die het landschap een geheel eigen karakter geven. Hebt U tijd..... wandel er even heen. Ergens loopt wel een landweggetje om het water, dat U schijnt tegen te houden.

Langs de Noord verder gaande, komen we langs diverse scheepswerven. U passeert de grote weg naar Rotterdam. Daar is een brug in, die aardig is om te zien, maar dat kunt U ook wel later eens doen als U meer haast hebt

om van Gorkum naar de Maasstad te komen.

Wij rijden dus door en komen te Papendrecht, waar weer een pont wacht, die U in Dordt brengt. Zo spoedig mogelijk hier weer uit; het was niet de bedoeling in steden te komen. We vonden de weg naar Dubbeldam en staken zo het eiland van Dordt over om uit te komen bij de „Kop van het land”. Weér een ferry. Is die net weg, jammer, maar dan kunt U wel een kopje koffie drinken in een gelegenheid, die daar staat. Bovendien verveelt U zich niet. U hebt een prachtig gezicht op de Merwede en dat verveelt niet gauw.

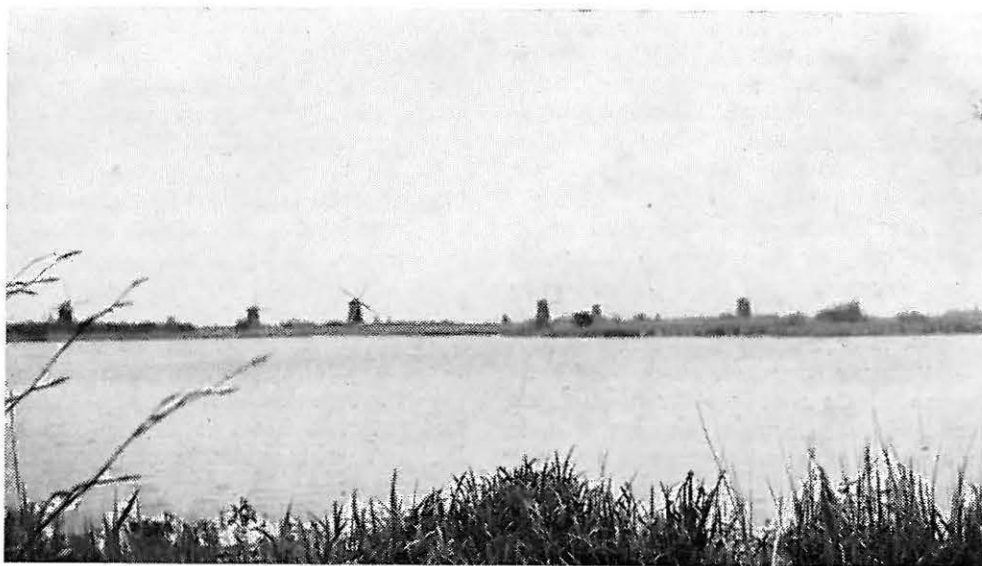
Op het gebied van de Biesbos komt U weer aan land en de weg gaat langs de Merwede naar Werkendam. U kunt, als U daar plezier in hebt, een eind de Biesbos in rijden, via de Sophiahoeve naar de Willem II- en Willem III hoeve. Alle hoeven hebben een naam van een Oranje.

Wilt U méér van de Biesbos zien? Dan schrijft U naar de V.V.V. te Gorkum, die U een dienstregeling stuurt van een boot, die gedurende de zomermaanden van Gorkum uit, via de Nw. Merwede naar de Moerdijkbruggen vaart en dan omdraait om dóór de Biesbos de terugreis te aanvaarden. Bij Werkendam komt U dan, door een heerlijk oud sluisje, weer op de Merwede en U gaat terug naar Gorkum en naar Uw auto, die U daar natuurlijk hebt achtergelaten. De tijden van vertrek en aankomst veranderen iedere dag, met het oog op de getijden. De prijs is laag en Uw meegenomen lunch kunt U met koffie of iets ander bespoeld, aan boord nuttigen, terwijl U op het hoge dek over het wuivende riet van de Biesbos heen kijkt.

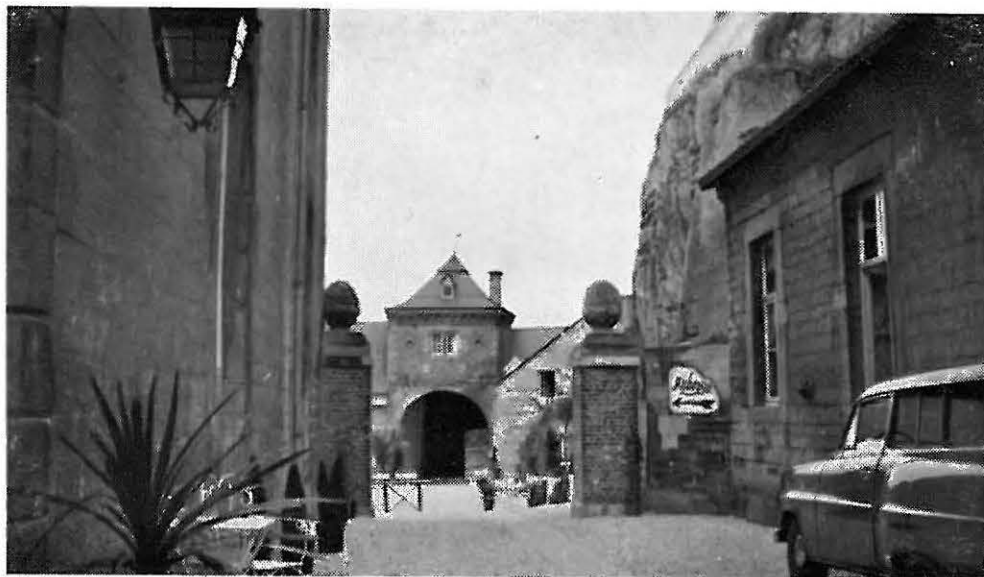
Bij Werkendam, waar U aan de overkant bij Bijker een K.P.M. schip in aanbouw ziet, sloegen we rechts af en stuurden op de hoofdweg af om via deze weg de brug bij het v.m. Keizersveer te bereiken. Daar kunt U Geerttruidenberg bezoeken, maar U kunt het ook rechts laten liggen, zoals wij deden, omdat we als grote kleine kinderen het plan opgevat hadden onze lunch in de Efteling te Kaatsheuvel te gebruiken. Via Raamsdonk en Waspik-Vrijhoeve Capelle, waren we daar mooi op tijd.

Een bezoek aan deze gelegenheid is de moeite waard. Er zijn twee keurige restaurants: één bij de gemakkelikheden voor de grote- en kleine kinderen en één met een mooi uitzicht op het omringende landschap. De prijzen zijn voor beide gelijk. Het park, waar alles in onder gebracht is, is zeer mooi en zeer groot. Zelfs op drukke dagen lijkt het me mogelijk ergens nog een rustig plekje te vinden. Er zijn zwembaden en grote kanovijvers en mooie wandelingen. Wat er zoal voor alle categorieën kinderen te zien is, is zeer smaakvol uitgevoerd. Blijkbaar onder toezicht van Anton Pieck, waarnaar ook een pleintje, zó weggelopen van een tekening van Pieck, is genoemd. Het was er nog niet druk en we hebben er ons enige uren vermaakt. Het is trouwens ook wel prettig eens tussen de wielen uit te komen en de benen uit te kunnen strekken.

Verkwikt en uitgerust vervolgden we weer onze weg door de Loonse Duinen via Udenhout naar Oisterwijk. Daar wilde ik deze keer eens graag heen. U herinnert zich nog wel de heer Bommel uit de Wereldkroniek? Welnu, iemand is op het idee gekomen hier een plaatsje „Rommeldam” te bouwen en dat wilde ik wel eens zien. Spaar U echter de moeite en de entreprijs (die hoger is dan voor de Efteling). Zo smaakvol de

Molens langs de Kinderdijk.

Hotel Nederkanne te Maastricht.

Ven bij Vught.

Efteling is uitgevoerd, zo, ik zou haast zeggen: ordinair, is Rommeldam. En van meneer Bommel was maar weinig te zien. Overigens is Oisterwijk op zich zelf mooi genoeg om er een kijkje te nemen. Maar liefst vóór of ná het vacantieseizoen. Het is er zomers erg druk.

Zo langzamerhand werd het tijd ons eindpunt voor de dag te bereiken en zo namen we de mooie weg Tilburg-Den Bosch naar Vught. Hier ligt een aardig hotel aan de rand van de heide. We streken er neer voor een gezellig diner met onze kinderen en onze buurkinderen, die allemaal in het Brabantse land hun werkkring hebben.

We overnachtten in het hotel en maakten de volgende morgen nog een wandeling in de buurt. Tot onze verrassing was er een mooi bos, met prachtige vennen, op korte afstand. Gezien het inmiddels Zondagmorgen was geworden, was het er rustig en stil. Door de week is een gedeelte van de hei in gebruik voor militaire doeleinden.

Zo tegen de middag stapten we weer op, met als einddoel de bloeiende bongerds in Zuid-Limburg. Maar vóór ge daar bent, is er nog wel een en ander te zien.

Buiten den Bosch om, langs de wallen, waar ge een schoon uitzicht hebt, voeren we naar de Zuid Willemsvaart. Een goede weg loopt hier langs en de route is prachtig. Het kanaal-idee is

gecamoufleerd door de mooie begroeiing. Bij Veghel gingen we het binnenland in en via Erp naar Gemert. Hier weer even om de Noord naar het bedevaartplaatsje Handel, waar we nog herinneringen hadden uit de oorlog en verder de Peel in naar het gehucht

Rips. Hier wachtte ons een teleurstelling. Vroeger een prachtig kruispunt van mooie lanen, was men er nu aan het omhakken en bouwen. Maar weer om de Zuid gaande, was de weg nog mooi en als ge via Deurne, Liesel, Meyel en Roggel tot Heythuysen gaat, zult ge er geen spijt van hebben. Heythuysen is maar een eenvoudig dorp, maar dichtbij is een zijriviertje van de Maas: de Leubeek, dat bij Neer in de Maas komt.

Zwitserland is mooi; hier is er al een stukje van. Als U het Leudal volgt naar Nunhem, hebt U een prachtige, ofschoon misschien iets vermoeiende wandeling. De weg van Roggel naar Haalen kruist de beek bij een oude watermolen (helaas in verval) en daar moet U uitstappen en de rechteroever volgen. Stuur de chauffeur naar Haalen en stap daar weer in. En zo de chauffeur daar niets voor voelt, dan zult ge weer naar de auto terug moeten wandelen.

U rijdt dan toch over Haalen naar de „grote” weg en volgt deze tot U aan de grens komt, waar U een zeer oud dorp aantreft, n.l. het vroegere vorstendom Thorn. Hier heerste tot het einde van de 18e eeuw een abdis en de voor deze kleine plaats zeer grote Sint-Michaels kerk die van binnen geheel wit is, is hetgeen er overgebleven is van de abdij. Ze werd in de 13e eeuw gebouwd. Het plaatsje bestaat voor het grootste gedeelte uit witte huizen. De straten hebben nog middeleeuwse keien. Met de bloeiende vruchtbomen, vormt het ge-

heel een tafereel uit een sprookje. Helaas is hier ook al het toeristenverkeer heen geleid en U doet dus het beste een beetje „out of season” te gaan.

Van Thorn uit, rijdt U naar een veer (wéér een) n.l. te Wessem en als U aan de andere kant van de Maas gekomen bent, neemt U dan eens niet de hoofdweg, maar volgt langs allemaal leuke weggetjes, zoveel mogelijk de Maas. U zult daar geen spijt van hebben. Natuurlijk doen we even Grevenbicht (waar de vrijgezellen ieder jaar samenkomen) aan; maar doet U niet als ondergetekende en rijdt de ANWB-wijzer, die linksaf wijst, voorbij, want dan zit U vóór U het weet in België, via de brug bij Maeseik. Bovendien was ik langs een bordje „douane” gereden omdat niemand „ho” riep en dat had me een lelijke boete kunnen kosten. Maar gezien we gauw de brug weer terug overgingen, op raad van een gemeedelijke Belgische douanier, werd de vergissing aanvaard.

Na alsnog Grevenbicht „gedaan” te hebben reden we door naar Bunde, waar U een bijzonder mooi punt passeert. Even uitstappen en dan via Meerssen naar HOUTHEM-S. Gerlach, waar we voor enige dagen ten anker gingen in een hotel, dat niet duur is en net hoog genoeg ligt om het Geuldal te overzien.

We hadden het mooi uitgeknoeld. Alles stond in bloei en we maakten mooie wandelingen langs de Geul naar Valkenburg en de heuvels op naar Berg. Vlak bij het hotel is een aquarium, dat ondergebracht is in een grot. U loopt er meer dan een km. onder de grond en ofschoon ik enige bekende aquaria o.a. E. London en P. Elisabeth gezien heb, moet ik eerlijk zeggen, dat U daarvoor niet zover hoeft te gaan.

De Maas even benoorden Asselt.

Dit is minstens zo mooi. We hebben natuurlijk een namiddag uitgetrokken om via Valkenburg en Gulpen naar Venlo te gaan. Terug kunt U de weg nemen over Vijlen, Kamerig en Epen, waar U in het Krijtland een kopje thee kunt drinken en over het Belgische land kunt kijken. Hiervandaan over Sienaken-Noorbeek, Wijk en Meerssen weer terug naar het hotel.

Wilt U 's avonds ergens gezellig en duur gaan eten? Ga dan naar het kasteel Neerkanne, dat door de gemeente Maastricht is aangekocht en als restaurant geëxploiteerd wordt. Als U boven op de terrassen zit kijkt U onder U in België. Wilt U niet duur eten, ga er dan 'smiddags een kopje thee drinken in de „Auberge". Het is er prachtig. Om er te komen is het beste eerst naar het Vrijthof te gaan in Maastricht en dan de wijzers volgen. U ziet dan ook nog wat van Maastricht.

De tijd voor de thuisreis is eindelijk aangebroken en we nemen de route via Valkenburg en Nuth naar Geleen. We gaan buiten Sittard om, daar we het plaatsje Tuddern (v.m. Duits) willen zien en komen dan via Koningsbos en Echt op de grote weg naar Roermond. Het loont de moeite voorbij Roermond even af te buigen naar Asselt aan de Maas, waar een bekend oud kerkje staat. Naar verluidt stond daar in de Romeinse tijd een versterking en de Noormannen drongen tot hier door. Er is nog te zien waar een laag poortje in de kerk geweest is. Hierdoor moesten verschillende hoge heren naar binnen om zodoende gebukt voor de Noorman te verschijnen. Vandaar: "Noormannenpoortje". Daar de heren zich echter, binnen zijnde weder oprichten, schijnt dit tot het afnemen van hun hoofden geleid te hebben. Aldus de sage. De kerk is gewijd aan S. Dionysius (S. Denis), die boven de ingang staat afgebeeld met zijn gemijterde hoofd in de hand.

Vroeger werd het kerkje bedreigd door de Maas, die de 7 M. hoge terp ondermijnde. Door de kanalisering is het gevaar nu geweken. Als U eenmaal bij de kerk bent, ga dan niet dadelijk terug naar de hoofdweg, maar houdt nog zoveel mogelijk de Maaskant. U komt toch vanzelf weer op de hoofdweg.

Bij Venlo kunt U de brug overgaan en de linker Maasoever volgen of, zoals wij deze keer deden, de rechteroever houden. Beide zijn zeer mooi.

Te Arcen vindt U een aardig hotelletje, dat gedeeltelijk over de Maas is gebouwd en waarbij een oude ruïne staat.

Via de Plasmolen bereikten we Nijmegen, waar we een bezoek wilden afleggen, maar waar de te bezoeken

heer niet thuis was. Nijmegen heeft in de oorlog belangrijk geleden en is nog lang niet opgebouwd. De bedoeling was om via Elst de Betuwe in te gaan. Nou, dat is wel gelukt, maar doordat men nog aan het wegen bouwen is en de tijdelijke wegwijzers niet al te duidelijk waren, kostte het moeite de oude weg naar Elst terug te vinden. De Betuwe was ook in feesttooi gekomen en het uitzicht van de dijken naar beneden op de bloesempracht was geweldig. Weliswaar heb ik op de smalle en bochtige wegen zelf niet alles goed gezien, maar naar de bewonderende opmerkingen van mijn passagiers te oordelen, was dat wel in orde.

De nacht brachten we in het, eveneens zwaar beschadigde, Tiel door. De volgende morgen vertrokken we weer voor de laatste étappe.

Het is een toer om niet op de hoofdweg te komen en zeker om Utrecht te missen. Maar het kan. Dwars door de Betuwe en op Wijk bij Duurstede aan via Rijswijk (G). Hier wederom een pont en even voorbij W.b.D. de weg naar Leersum. U komt dan een bordje tegen waarop: Langebroekse Wetering en daar moet U links af. U gaat dan door een zeer merkwaardig landschap met veel bongerds en veel kasteeltjes: Zuilenburg, Sandenburg, Leeuwenburg, Starkenburg enz. Wilt U nog een tol doorgaan (en er zijn er nog zo weinig en misschien is het de laatste mogelijkheid) buig dan af en rijdt het landgoed Beverweert op à raison van 25 ct. Om het kasteel heen rijden en via Werkhoven en Houten naar Jutphaas. Maar kijk goed uit; anders zit U voor U het weet in Utrecht. U gaat over het A'dam-Rijnkanaal. Er staan echter niet overal wijzers. Een kaart er bij kan dus geen kwaad. De wegen zijn smal, maar mooi. Later kan U er nog eens teruggaan om kersen te eten. Dat gaat hier net zo goed als in de Betuwe. En het is er minder druk. Na Jutphaas kruist U de hoofdweg en koerst op Montfoort aan. Daar hoeft U niet heen; even voor de brug naar Montfoort over de IJssel, kunt U rechts afslaan en aan de rechteroever blijven. Dan de wijzers naar Linschoten volgen en U komt in Woerden, waar we onze passagier moesten afzetten.

Daar het zo langzamerhand tijd werd om naar huis te gaan en nog enige inkopen te doen voor het avondmaal, zijn we eindelijk via de hoofdweg naar huis gegaan. En hoe mooi alles ook geweest was, toch was er nog een mooi en vriendelijk dorpje aan het eind..... het onvolprezen Voorburg, met het wijde uitzicht voor onze deur en het silhouet van den Haag om de Noord.: We waren thuis.

Mensenleven

Dank zij de hulp van de reddingstations van de Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Redding Maatschappij konden in het afgelopen jaar 89 mensen behouden aan wal worden gebracht.

Daarmede is het totaal aantal geredden sedert de oprichting van deze reddingmaatschappij op 11 November 1824 gestegen tot 7917.

De reddingboten hadden het in 1955 heel wat minder druk dan in het jaar daarvoor: zij behoeften slechts 54 keer uit te varen tegen 102 maal in 1954. Een paar jaar geleden was de KNZHRM genoodzaakt het noodsein (NC Nieuwe Contribuanten) te hysen.

De reactie was boven verwachting. Van Mei 1954 tot Mei 1956 steeg het aantal contribuanten van 22.000 tot 34.000. Maar de financiële moeilijkheden zullen pas overwonnen zijn wanneer dit aantal is gestegen tot 50.000.

Tussen 2 haakjes: Bent u al lid van deze zo nuttige instelling? Het lidmaatschap bedraagt slechts f. 3.— per jaar!

Op afbetaling

De beschikking, welke in de Nederlandse Staatscourant is verschenen en die een uitvloeisel is van de onlangs door beide Kamers der Staten-Generaal aangenomen wet betreffende tijdelijke regelingen van afbetalingsovereenkomsten, zal het kopen op afbetaling aanmerkelijk afremmen.

Inmers de beschikking stelt voor het dadelijk te betalen gedeelte van de koopprijs aanzienlijk hogere percentages vast dan tot nu toe gebruikelijk was. Het grotere bedrag, dat men voortaan bij het kopen op afbetaling terstond zal moeten neertellen, zal ongetwijfeld tot gevolg hebben, dat velen minder vlug tot de aanschaffing van goederen in de consumptieve sfeer zullen overgaan. De beschikking wijst de goederen aan, alsmede het percentage van de minimumkassastorting (eerste betaling) en de tijdsruimte voor betaling van het resterende gedeelte.

K.P.M.-herinneringen.

door

L. H. C. Horsting

(oud KPM-passagier)

Door mijn dechname aan de actie voor financiële steunverlening aan de bewoners van de vluchtelingenkampen in Europa ter gelegenheid van het weer 10 jaar „in de lucht zijn” van onze — lees: ONZE — Wereldomroep Hilversum, kwam ik in contact met de hoofdredactie van „de Uitlaat” en met die „Uitlaat” zelf.

Dadelijk leefde ik weer mee en in het verleden, toen mijn mooie werkring bij de Triangulatiebrigade van de Topografische Dienst me naar alle hoeken van de archipel voerde. En hoe kon je daar in die dagen anders komen dan per K. P. M.?

Mijn allereerste KPM-reis maakte ik nog als artillerist in Augustus 1905 en wel met de „Mossel”, onder commando van kapitein Harthoorn, van Tg. Priok via Padang naar Sabang; mijn (helaas!) allerlaatste met de „Bontekoe” in December 1946 van Menado naar Makassar. Was het een slecht voorteken, dat mijn passagebiljet voor dat allerlaatste traject 2 dagen voor het aan boord gaan gestolen werd? Had een kennis me de opnieuw te betalen ticketgelden niet voorgeschoten, dan zat ik misschien nu nog op Menado. Om U, lezers, gerust te stellen: later kreeg ik van de KPM die tweede betaling eerlijk terug.

In „Nautica” verscheen vroeger menig artikel van mijn hand. Ik groeide als het ware met de KPM op, maakte 3 „geslachten” mee en dat gaf een echte vriendschapsband, zowel met het personeel — varend en aan wal — als met de KPM zelf.

Op Sabang trof ik in 1905 aan een zekere Nico van Zalinge, jong 2de employé bij het KPM-agentschap. Ik herinner me nog zeer goed, dat, toen ik als kaal 2de luitenant in geldnood zat — een chronische kwaal — ik hem mijn mooie Fongers voor 100 van die ouwerwetse Hollandse guldens overgeedaan heb, eigenlijk veel te goedkoop. Later was hij het, die in 1924 de uitgave van mijn eerste schetsenbundel „Pawiro” mogelijk maakte. Toen was hij Directeur van de KPM en ik nog even arm als..... in 1905 op Sabang. Dat was in datzelfde jaar van de eerste Planciade, toen die prachtstomer in Insulinde geïntroduceerd werd. Op verzoek schreef ik het inleidend artikel voor de mooie Planciade-gids, welke misschien nog wel in het archief aanwezig zal zijn.

Wat heb ik later een fijne reizen met die „Plancius” gemaakt! Ik had op die stomer maar 1 ding tegen en wel dat hij te snel liep, je was er alweer af voor je het wist: anders gezegd, je werd uit dit varend Paradijs, waarin je als Adam en Eva, óók snoepte van een appel — een Australische — op Tandjong Perak even onverbiddeijk verwijderd als het allereerste mensenpaar.

Toen in 1927 mijn tweede schetsenbundel „Van leven en werken in Indië” verscheen, heb ik daarin een lange geïllustreerde schets gewijd aan de KPM. En daaruit wil ik voor het KPM-geslacht van NU eens een gado-gado samenstellen, van welke ik hoop, dat zij zal smaken. Het koude biertje moet de „jeugd” er dan zelf maar bij doen, ik doe wel in gedachten mee!

In die dagen van het begin van deze eeuw, bestond er een KPM-lied, dat aanving met: „Daar komt de KPM, met sappies volgeladen.....!” Inderdaad, er werden toen meer sappies dan mensen vervoerd. Je rook die nuttige onvrijwillige passagiers en je moest je er handig tussendoorwerken, als je eens een wandelingetje over het schip wilde maken. Tussen de sappies en de dekpassagiers door. Die dekpassagiers waren veelal militairen, onder wie de oude Jannen, die naar overal werden geslingerd en voor wie de Compagnie niet veel eisen stelde.

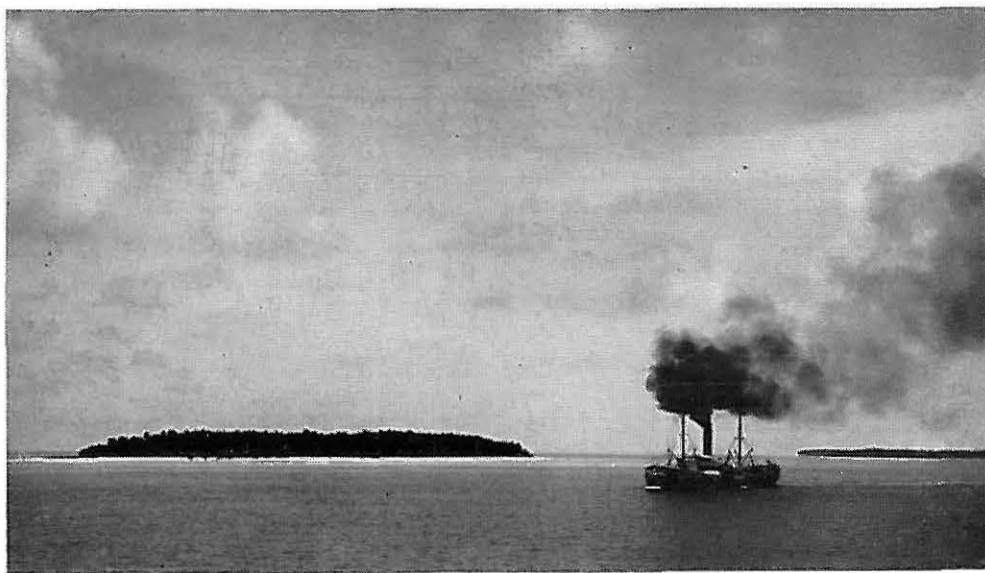
De „hogere” passagiers hadden het beter, ja goed, al boden logisch de schepen van toen niet die accommodatie van later. Het waren zogoed als allemaal „Gouverneurs-Generaal” en de naam was deftiger dan het innerlijk.

Toch hadden ze iets intiem, iets gezelligs. Dat gemeedelijk rijsttafelen aan dek — en wát voor een rijsttafel! — in de gemakkelijke Indische dracht van toen, de dames in de keurige sarong en kabaja, terwijl als in een film het mooie kustlandschap aan je voorbij trok, neen dat was iets waarbij de mooiste eetsalon het niet kan halen.

„Wat zullen we morgen eten?”, liet de kapitein horen en dan werd samen het menu vastgesteld. Die oudere kapiteins waren als het ware de vaders van de passagiers. Er waren typen onder, het was een „ras”. Zo kapitein Koppeschaar, korte gedrongen figuur. Zondags noemden we hem „Tondeuse”, dat kwam meer met die dag overeen, maar in de week was het Koppeschaar. Bekend type was ook kapitein Knechtmans, bijgenaamd de „Admiraal”. Gedurende zijn verlof heeft de „Admiraal” in Parijs voor Japanse Prins „gespeeld” — hij kon een echte Japanner zijn geweest — hetgeen hem veel succes bezorgde, maar nog veel meer geld kostte. Maar een paar jaar varen op lijn 18 zette zoden aan de dijk en vulde het financiële gat wel weer aan. De herinnering aan een lollig verlof bleef.....

De „Uitlaat” kan helaas niet onbegrensd inlaten, dus moet ik me beperken. Toch heb ik aangename herinneringen aan kapitein Schuitema van de „Meyer”, rechtstreekse verbinding Priok-Belawan om daar niet even iets van te vertellen.

Het was, ik meen in 1914, dat Schuitema een gezelschap van een achttal jeugdige schone meisjes overbracht naar Deli. De „Oranjebloesems”, dans en zang en gewieg. En Schuitema was behalve een kundig navigateur, tevens een niet minder dichter. En natuurlijk niet ongevoelig voor natuurlijk schoon. Dus wilde hij de meisjes graag terwille zijn en dichte onderweg een lied,

KPM-er zigzaggend door de Spermoda - Archipel heen. (Zuid - Celebes).

Het ms. "Janssens" ter rede van Atapupu (Timor).

foto: hfd, wtk, L. W. Bense

slaande op de Deliaan en de Delitoe-
standen van toen. Ik laat het hier eerst
even volgen. Het wordt gezongen op de
bekende populaire wijs van: „It's a
long way to Tipperary". Kun je zingen,
zing dan mee. Daar gaat-ie:

*O Sarina, hati manis,
Minta ampun, tabeh,
Ada rumah jang saja punja,
O Sarina, ga je mee ?
Betul tida djusta,
Ik woon daar zo allecz.
Het is zo stil in mijne woning,
O Sarina, zeg niet neen !*

En toen hij het allereerste optreden,
in de pauze tussen de films, dat rijtje
van acht jonge Hollandse Oranjeblou-
semtjes, gearmd wiegend dit lied als
slotnummer inzette, waren die Delianen
door het dulle heen.....! Een orkaan
barschte los en het was een geluk, dat
die Delibioscoop een zeer soliede ge-
bouw was. Dat het achttal niet voltallig
Deli verliet, maar gedeeltelijk — natuur-
lijk uit medelijden — volgde naar die
eenzame woning, was het resultaat van
Schipper Schuitema's inslaande en
„pakkende" lied.

De anti reglementaire dierenbeul

De staat zegt kort en bondig: „een
ieder wordt geacht de wet te kennen".
Punt. Uit. Hoe? dat vraagt de Staat
zich niet af.

De organisatie,, die het beheer voert
over ons Logeergebouw, is gelukkig
niet zo passief. Natuurlijk verwacht zij
dat elke bewoner van het perceel
Gadjah Mada 14 de huisreglementen
kent- en naleeft! — maar zij stelt de
bewoners ook in staat deze te kennen.

Te dien einde werd een in de lichte
kleur der hope ingenaaid Reglement
van Orde en Netheid aan de inventaris
der kamers toegevoegd.

Onze Vri — vri ¹⁾ is er onmiddellijk
ingedoken. Gedachtig aan zijn vorige
en dierlijke incarnatie kreeg hij mede-
lijden met de hondjes van artikel 7.

Maar dit medelijden sloeg weldra om
in kinderlijk oprechte verontwaar-
diging toen hem de verdere inhoud
van dit artikel duidelijk werd. Dus
de nette hondjes met een baas mogen
niet in de eetzaal, maar de smerige

katten zonder baas hebben er vrije toe-
gang.

Daarentegen worden de honden
gevoed, (door hun bazen althans),
terwijl aan de katten geen voedsel
gegeven mag worden.

Na bij zich zelf te rade te zijn gegaan
besloot onze Vri-vri deze contradictio
in terminis maar te negeren en zich
rustig te onderwerpen aan het Regle-
ment.

Toen hij dus een tafeltje verderop
iemand zag die een kat een stuk vlees
wilde voeren, dat dit beest echter on-
danks zijn door het schuiftig vel steken-
de ribben hooghartig weigerde, wees
Vri-vri hem op het onjuiste van zijn
handelwijze.

„Och", verontschuldigde de man zich
„in dit stuk vlees zit toevallig een botje,
dat ik toch niet kan eten, maar daarom
kan die kat het wel hebben".

De weer opkomende verontwaar-
diging bij Vri-vri had nu het hoogte-
punt bereikt: „Dierenbeul" !

Allanck

¹⁾ Vriendelijke vriend.

van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden de afgelopen maand plaats.

AANGEKOMEN

Per vliegtuig:

H. Weevers	2de wtk.	24/6	ex RV/SV
D. Bus	3de wtk.	24/6	ex RV/SV
A. Stuurman	empl.	27/6	ex EV (naar ag. Manokwari)
J. van Hoven	3de wtk.	1/7	ex RV/SV
N.J.L. Kortekaas	2de stm.	1/7	ex RV/SV
H.F. Ottenhoff	1e stm.	8/7	ex RV/SV
E. Horlings	3de wtk.	11/7	ex RV/SV
C.W. Kroon	hfd. empl.	14/7	ex GSV (naar ag. Medan)
E. van Ysseldijk	empl.	15/7	ex EV (naar ag. Tg. Priok)
G. van der Kleyn	gezagv.	15/7	ex RV
R. Budding	3de stm.	15/7	ex RV/SV
K.H. Molleman	hfd. empl.	17/7	ex GSV (naar afd. AAZ/HK)

Per ms. „Oranje” ddo. 6/7:

C.J. de Witte en gezin	empl.	ex EV (naar Werkpl./Tg. Priok)
P.C. de Waal en gezin	empl.	ex EV (naar ag. S'pore)
Mevr. J. Remeeus-Molin en kinderen	empl.	
D.M. van Leeuwen en gezin	hfd. empl.	ex GSV (naar ag. Medan)
H. Vegter en gezin	2de stm.	ex RV/SV
Mevr. A.C. v.d. Kamp-Cassé	echt g. empl.	
Mevr. J.M. de Vlioger van den Ameele en kind	gezin	
C.J. Verhoeven	2de wtk.	
	empl.	ex EV (naar afd. CM/HK)

Welkom!

VERTROKKEN

Per vliegtuig:

G. Doesburg	3de wtk.	25/6	RV/SV
T. van Voorst	3de wtk.	28/6	RV
D.C. Claus	hfd. wtk.	2/7	RV
C.F. de Vos Burchart	kv. 2de wtk.	5/7	einde dienstverband
J. Nicolai	hfd. wtk.	9/7	RV
H. Bongertman	4de wtk.	9/7	RV/SV
D.J. Jansen	3de wtk.	9/7	RV/SV
N. Dekker	3de wtk.	12/7	RV/SV
T.H. Koeslag	1e stm.	12/7	RV
R.E.J. van Dijk	2de stm.	12/7	RV/SV
Mr. J.W. Royer	empl.	16/7	VGv (ex afd. VRV/HK)
A. Buis	3de stm.	18/7	RV
C.E. Joosen	3de wtk.	18/7	RV/SV
A. Roelvink	3de wtk.	18/7	RV/SV
K. Koopmans	3de wtk.	18/7	RV/SV
J.A. v.d. Kraats	3de wtk.	19/7	RV/SV
J. Hoogerbrugge	empl.	19/7	EV (ex afd. VRV/HK)
W. Agerbeek	hfd. empl.	20/7	EV/OP (ex Surveydienst/Tg. Priok)

Per „Nieuw Holland” ddo. 3/7:

E. Kuiper	hfd. empl.	EV/OP (ex Surveydienst/Tg. Priok)
-----------	------------	-----------------------------------

Per ms. „Oranje” ddo. 12/7:

Dr. A. Weinmann	chef van dienst	EV/OP (ex Med. dienst/Petamburan)
-----------------	-----------------	-----------------------------------

M. Sonnenberg en gezin	adj. chef	EV (ex afd. CM/HK)
F.J. Woudstra en gezin	gezagv.	RV
W. Matthiessen	hfd. wtk.	RV
Tan Tjoen Hoat en gezin	hoofdbaas	EV (ex Werkpl./Tg. Priok)
J.S. Wiltling en gezin	empl.	EV (ex ag. Tg. Priok)
A. van Zwieten en gezin	empl.	einde dienstverb. (ex Surveydienst/Tg. Priok)
F.H. Niel	2de wtk.	RV
W. de Graaf en gezin	2de wtk.	RV

Goede reis en behouden aankomst!

NIEUW AANGENOMEN:

H.M. Sikking	empl.	ddo. 15/6	geplaatst in het Logeer-gebouw Gadjah Mada
T.J. van Luyken	3de stm.	ddo. 24/6	aangek. per vliegtuig.
J.C. de Gooijer	empl.	ddo. 26/6	aangek. per vliegtuig (naar afd. CM/S'pore)
J.C. Overtoom	kv. 3de wtk.	ddo. 26/6	aangek. per vliegtuig.
J.G. v.d. Werf	kv. 3de wtk.	ddo. 28/6	„ „ „ „
A.J.W. Wakkarij	loc. hfd. eml.	ddo. 1/7	naar ag. Makassar
Ch. R. Weenas	loc. empl.	ddo. 1/7	gepl. Ink. & Mag. dienst Tg. Priok
K.J. Frederiksz	loc. Baas B	ddo. 6/7	gepl. Werkpl. Tg. Priok
Mevr. H. Maas	empl.	ddo. 9/7	gepl. afd. Doorvoer/HK
G.H.F. v.d. Berg	kv. 3de wtk.	ddo. 15/7	aangek. per vliegtuig.

Welkom bij onze Maatschappij!

MUTATIES:

R.V. Brouwer	empl.	ddo. 18/6	van afd. PZ/ND/HK naar ND/HK
J. van der Lijn	empl.	ddo. 25/6	van ag. Paneh naar ag. Medan
H. Hazebroek	empl.	ddo. 27/6	van Tandh. dienst/Gadjah Mada naar afd. PZ/WP/HK
E.P. Kambey	loc. empl.	ddo. 30/6	van ag. Makassar naar ag. Menado
H. Ch. Hart	adj. chef.	ddo. 1/7	van afd. Secretarie/HK naar afd. CM/HK
Tawakkal Akbar	loc. empl.	ddo. 1/7	van ag. Surabaja naar ag. Makassar
S. Karoendeng	loc. empl.	ddo. 1/7	ontslag op verzoek (ex afd. Claims/HK)
A.D. Vos	empl.	ddo. 1/7	van afd. TD/HK naar Surveydienst/Tg. Priok
S.M. de Boer	empl.	ddo. 8/7	van ag. S'pore naar ag. Biak
J.G.A. Ruesink	empl.	ddo. 11/7	van ag. S'pore naar ag. Surabaja
W. Bakker	empl.	ddo. 12/7	van ag. Menado naar ag. Palembang
S.B. Ferdinandus	loc. empl.	ddo. 16/7	van afd. Tikkerij naar Secretarie/HK
Ch. D. van Ginkel	hfd. empl.	ddo. 16/7	van afd. CM/HK naar S.M.P./Beran
A.F. Lancker	empl.	ddo. 19/7	van afd. Claims/HK naar afd. VRV/HK

Onze jubilarissen

Albert Willem Pieter Roozen werd 28 December 1908 te Voorburg geboren. Hij doorliep de 5-j. HBS en daarna de Kweekschool voor de Zeevaart en trad 8 September 1931 als 4de stuurman in dienst van onze Maatschappij. In 1935 en in 1937 werden te Djakarta resp. de 2de en 1e rang voor stuurman GHV behaald. 1 April 1938 werd de heer Roozen tot 3de stuurman bevorderd. Gedurende de Japanse bezetting van Indonesië kwam hij achtereenvolgens in verschillende interneringskampen terecht.

A. W. P. Roozen
gezagvoerder
25 jaar
8 September 1956

1 Januari 1948 werd de heer Roozen tot 2de stuurman bevorderd en 1 Juli '51 volgde zijn aanstelling tot 1e stuurman. Zijn bevordering tot gezagvoerder kwam af op 1 Januari van dit jaar.

Hallo

Er belde dit weekeind een vrouwtje op, dat zei:

„Ja, met mij. Ik heb het met Henk uitgemaakt. Het is nog een hele scène geworden, naar ik ben er ten minste af. Ben je alleen thuis?”

Het was een mooie vorm van met de deur in huis vallen, maar ze stond een beetje compromitterend op de drempel, zodat we haastig terugriepen: „Pardon, met wie wilt u spreken?”

„Doe niet zo misselijk”, zei ze simpel. „Dacht je dat ik het leuk vond? Jij denkt altijd dat je er met een grapje van af kan maken. Verdikkie?”

„U moet verkeerd verbonden zijn”, zeiden we. „U spreekt niet met mij.”

„Vreeselijk leuk hoor”, hernam ze. „Wat dacht je dat ik vond? Het heeft de hele middag geduurd met Henk, kun je je dan niet voorstellen, dat ik nu even met je wil praten?”

Wanhopig ophangen was het enige dat dit meisje nog te doen stond, maar geen tien tellen later rinkelde ze al weer binnen.

Sarpani bin Sarwan
motordrijver perw.
Tg. Priok
25 tahun
15 September 1956

(tidak tersedia potretnja)

Sarpani bin Sarwan terlahir dalam tahun 1895. Pada tgl. 16 Desember 1926 ia masuk kerdja pada K.P.M. sebagai motoris diatas sebuah perahu motor. Pada tgl. 15 September j.a.d. Sarpani akan memperingati hal, bahwa ia pada hari itu telah bekerdja 25 tahun dengan setia pada Perusahaan kami.

„Je ben het toch zeker met me eens dat dit te ver gaat, hè?”, zei ze gramstorig. „Wat dacht je wel dat ik de laatste dagen heb doorgemaakt. Nou, kan ik komen of is dat mens thuis?”

„Dit is een pijnlijk misverstand, dame”, antwoordden we. „We kunnen beter ophangen, want u vergist zich hardnekkig. Er is hier geen Henk bekend.”

Het was een hele tijd stil. Toen sprak ze: „Dat mens is zeker thuis, hè? Dat je niks durft zeggen. Maar vind je het geen tijd worden dat we dat eens veranderen? Waarom moet het altijd allemaal van mij komen? ik ben altijd de dupe. Ik zit altijd waar de slagen vallen. Maar goed hoor, ik hang al weer op. Je wordt bedankt.”

Later hebben we gedacht dat ze misschien gelijk had. Daarna zijn we een geheel nieuw leven begonnen.

(uit: „Het Alg. Handelsblad”)

De mop

Toen wijlen president Roosevelt gouverneur van New York was, kwam hij op zekere dag samen met een vriend zijn kantoor binnen. In de wachtkamer, vol bezoekers, bleef hij staan en vertelde een oude mop. Daarna, in Roosevelt's eigen kamer, zei de vriend: „Die mop die je daar tapte, had ook een baard van hier tot ginder”.

„Dat weet ik wel”, antwoordde Roosevelt lachend, „ik wou alleen maar weten hoeveel van die bezoekers een gunst kwamen vragen. Degenen, die lachten, hadden iets op hun verlanglijstje staan.

Op 30 Juni j.l. werd de leiding van de Afd. CD ten hoofdkantore overgedragen door gezagvoerder W. van de Rest aan de heer C.J. Vermaire.

Ter gelegenheid van het afscheid van de wnd. chef CD werd namens het personeel van deze afdeling aan de heer Van de Rest een cadeau aangeboden.

Bovenstaande foto het moment waarop de heer P. v.d. Molen namens het CD-personeel de scheidende chef CD het geschenk overhandigt.

Op 30 Juni j.l. nam bij de Afd. CD de heer J. Ch. Karels — HK I na een dienstperiode van 41 jaar afscheid van de Maatschappij, die hij met pensioen gaat verlaten. Namens het CD-personeel werd hem een klok aangeboden. Wij wensen de heer Karels toe dat het hem gegeven moge zijn nog lange tijd van zijn welverdiend pensioen te genieten.

Op de foto rechts de scheidende heer Karels.

Dagboek

mijner reis van Nederland naar Java 1864 en terug naar Europa 1870-1871

I

Na ongeveer acht jaren bij het Leger in Nederland te hebben gediend, — waarvan ruim 2½ jaar als sergeant — kreeg ik het, door een samenloop van omstandigheden, in mijn hoofd mij te engageren voor het Indische Leger. In April 1864 werd ik voor dat leger aangenomen, kreeg verlof van den 3e Mei tot den 2e Juni d.a.v., en den 30e dierzelfde maand had de gewichtige gebeurtenis plaats, die de eerste bladzijden zal vullen in dit

Dagboek mijner reis, met het Barkschip
„Marij en Hillegonda”
bestemd naar Oost-Indië.

Donderdag. 30 Junij 1864.

Na eene op het plein der kazerne te Harderwijk vlugtig gehouden monsterring door onzen detachementscommandant, de Kapitein der O. I. Infanterie R. N. Bär, wien als medegeleiders zijn toegevoegd de 1e Luitenant's Jhr. Calkoen der Kavallerie en Heijligers, der Genie, marcheerden wij heden ochtend ten 10½ uur, ter sterkte van 150 man. naar het spoorwegstation, dat ongeveer ¼ uur buiten De Smeepoort te Harderwijk gelegen is. Voorzien van eene Nederlandsche vlag, die, op onze eigen kosten aanschafte, de zinspreuk „Met God voor Koning en Vaderland” voerde, en vroolijk wapperde — begeleid door de muziek van het Werfdepôt, een detachement militairen en een groot aantal burgers, werd die korte weg zingende en babbelende door ons afgelegd en namen wij plaats in de wagens der gereedstaande trein. Het wuiven met zakdoeken en het toewerpen van kushandjes aan enkele bekenden lieve gezigtjes werd natuurlijk niet vergeten, — dat hoort er bij; — maar daar dringt het schel gefluit der locomotief ons in de ooren, ... eenige luide hoerah's, en weg snelt het vuurmonster, ons in zijne ijlen vaart met zich voerende.

Nu wordt de veldflesch eens aangesproken, er wordt gepraat, gelagchen, gezongen; maar of het bij de meesten wel van harte ging, betwijfel ik zeer. Men doet zijn best om onverschillig of vroolijk te schijnen, doch wat er in de harten van die 150 man omgaat, kan alleen hij begrijpen die met hen het

zelfde lot deelt en dezelfde onzekere toekomst tegemoet gaat. Ik was ten minste — en ben nog — volstrekt niet plezierig gemutst, maar ik doe mee met de anderen, die even zoo gemaakt vroolijk zijn als ik. In Utrecht aangekomen, moesten wij den trein verlaten om in eene andere over te gaan, die ons naar Rotterdam zou transporteren; doch daar dit nog circa een uur zou duren alvorens wij vandaar vertrokken, werden wij zekerheidshalve zoo lang in een laan gebragt, die tegenover of achter het station ligt en aan de eene zijde blind liep tegen een heerenhuis.

De zijde waar wij die laan in gemarcheerd waren, werd door gewapende sappeurs afgezet, ten einde alle communicatie tusschen ons en de Utrechtsche burgerij, alsmede met de „heilige huisjes” te verhinderen.

Onze veldflesschen zijn intusschen leeg, de keelen droog en de hoofden verward. Er moet dus raad geschaft worden om op eene geheime manier een hartverserking te krijgen; aan geld ontbreekt het ons niet en al moeten wij ook dubbel, ja driedubbel betalen, wat kan ons dat schelen? Op zee hebben we toch geen cent noodig. Wat was nu het mooiste van de grap? Dat juist de sappeurs, die bij ons op schildwacht geplaatst waren om het jenever smokkelen te beletten, zelve de smokkelaars werden en tegen goede belating en een borrel bovendien, stillietjes bij beurten af en aan liepen om de dorstige „Kolonisten” te bevredigen. Ik nam met nog een kameraad ons veldflesch vol met rum, voor ons beiden, en daarvoor betaalden we te zamen f 2.—, maar

Eén onzer lezers gaf ons kortgeleden een dagboek ter inzage, dat hem door zijn grootvader was nagelaten. Nu zijn wij over het algemeen niet zo erg gesteld op dagboeken, doch in de ons getoonde nalatenschap lazen wij een interessante beschrijving van een reis per zeilschip van Nederland naar Indië in het jaar 1864. Ook de terugreis naar Nederland, gemaakt in 1870, werd op vlotte wijze beschreven.

Wij hebben gemeend om, in deze tijd van snelle oceaanstomers, superconstellations, straaljagers en zelfs raketten, de belangrijkste gedeelten uit dit dagboek in onze „Uitlaat” te moeten overnemen. Wij geven deze reisbeschrijving, die wij in 4 afleveringen zullen publiceren, in de oorspronkelijk geschreven spelling weer.

Red.

gedeeltelijk genuttigd met een stuk brood en worst, smaakte 't ons overheerlijk en was het ons dat geld ruimschoots waard. — Tusschen twee haakjes dient gezegd te worden, dat brood, worst en een paar vaten bier reeds vooruit te Utrecht besteld waren en die levensmiddelen na onze aankomst in bovengenoemde laan terstond werden uitgereikt. Het bier was echter reeds achter de kiezten verdwenen voor dat wij aan brood en worst dachten.

Intusschen begonnen sommigen al een weinig uitgelaten vrolijk te worden, hetgeen bij onze officieren eenige achterdocht scheen op te wekken, want zij liepen en tuurden onrustig in het rond, maar konden toch geen hoogte van de winkel krijgen. Eindelijk is de spoortrein gereed, wij worden daar heen geleid en op nieuw in de wagens gestopt, waarbij ik nog het geluk had mijn neef Bart Methöfer te ontmoeten en afscheid van hem te kunnen nemen, met verzoek om bij eventuele komst te Amsterdam, nogmaals mijne groeten aan de familie over te brengen, hetgeen bij mij ook beloofd heeft.

Nu ging het voorwaarts naar Rotterdam, waar wij ten 6 ure ('s middags) zijn aangekomen en onder een groote toeloop van volk naar boord van het barkschip „Marij en Hillegonda” gemarcheerd zijn.

Thans, (het is bijna 11 uur des avonds) is alles hier aan boord in diepe rust gezonken. De manschappen brengen den eersten nacht door in hunne hangmatten, die zij daar straks met veel drukte en gejoel vastsjorden en er met

moeite inkropen; want velen, die er aan de eene zijde insprongen, rolden er aan de andere zijde weer uit. Wij, onderofficieren, hebben met twee personen een hut tusschendecks, waarin twee vaste kooijen of slaappleaatsen zijn aangebragt, die boven elkander zijn gelegen.

De soldaten kregen, kort na aankomst, warm eten, maar voor de onderofficieren is bij vergissing niet gekookt en wij hebben ons moeten behelpen met brood, ham en wijn. Nu, dat lust een arme jongen ook wel. De scheepsgezagvoerder, kapitein P. Walters, maakte zijn excuus dat hij ons op 't oogenblik niet anders geven kon; ik hoop er nooit gebrek aan te hebben.

Welk een stilte heerscht hier op de kade. Rotterdam schijnt op dit gedeelte geheel onder de dekens te zijn gekropen; alleen in de verte verneemt mijn oor dat onbestemde gedruisch, hetwelk men in de nabijheid van elk groote stad waarneemt. En aan boord? ja, dat heb ik reeds gezegd; alles slaapt, behalve eenig scheepsvolk en onze schildwachten, wier geregelde stap op het dek mij heden al zeer vervelend toeschijnt. om 12 uur kom ik zelf reeds op wacht. Die wacht duurt tot morgenochtend 4 uur en wordt de „hondenwacht” genoemd. Heel lief klinkt dat woord niet, maar het drukt waarschijnlijk op krachtige wijze uit, wat die wacht van 's nachts 12 tot 4 uur, in volle zee en bij stormachtig weer, een heel genoeglijk tijdverdrijf moet zijn. Het zal dan waarlijk met volle regt wel een „hondenwacht” mogen heeten.

Vrijdag 1 Julij.

Gepasseerden nacht ten 2 ure kwam eene stoomboot, die ons op sleepbouw nam, zoodat wij met het aanbreken van den dag Rotterdam reeds een heel eind achter ons hadden. Te Hellevoetsluis aangekomen, moeten wij een korten tijd blijven liggen om op het openen der schutsluis te wachten. Gedurende dit oponthoud worden aan ons de kriegs-artikelen (die ik mogelijk wel 1000 maal gehoord heb) weder voorgelezen, — waarnaar natuurlijk niemand luistert — en wij verder bekend gemaakt met eenige bepalingen omtrent hetgeen wij op zee te verrigten of te laten hebben; bijv. niemand der militairen mag in het want klimmen, — geen mensch mag zich met zoet water wasschen, — de manschappen der wacht zijn verplicht bij eventueele noodzakelijkheid de matrozen te helpen waterpompen, aan de touwen trekken en al zulke vrolijke zaken meer. Toen wij weder op het dek kwamen, waren wij reeds door de

Zij die op het Hoofdkantoor bekend zijn, zullen zich ongetwijfeld op de eerste verdieping (links van de directiekamers en voor de kamer van de Chef TD) het donkere "gewelf" herinneren, waar de bezoekers tot voor kort het onverdeelde genoegen hadden op een eenvoudig zitje te mogen wachten op diegene, die men gaarne wenste te spreken. Onlangs is deze "spelonk" omgetoverd tot een genoeglijke wachtkamer, waar het nu prettig toeven is. Wij hebben er maar eens een plaatje van laten maken om onze lezers (speciaal die buiten Djakarta) er van te overtuigen dat we niet te veel hebben gezegd.

(foto: W. van Boggelen)

schutsluis heengesleept en op weg naar Brouwershaven, aldaar wij heden avond omstreeks half acht op de reede zijn gekomen, en hier moeten blijven totdat weer en wind gunstig zijn om zee te kiezen. Wij liggen zoo ver van de stad Brouwershaven af, dat iemand onzer, die gaarne de plaat zou willen poetsen, zeker wel 25 maal verzuipen kan, als hij 't met zwemmen wil proberen. Er liggen nog een 7 á 8-tal schepen in den omtrek, die reeds eenige dagen op 't Oostewindje wachten. We kunnen mekaar dus mogelijk nog eenige dagen hier gezelschap houden.

Zaterdag den 2e tot en met Vrijdag den 8e Julij.

Gedurende dezen geheelen week liggen we ons hier op de reede gloeiend te vervelen: de wind heeft aanhoudend uit het Westen en Noordwesten geblazen, ons nu en dan een regenbui op den hals gestuurd, maar volstrekt geen ambitie betoond om naar het Oosten te draaijen. Er schijnt echter thans verandering te komen, want de scheepskapitein heeft hoop dat we morgen misschien kunnen

uitzeilen: waarnaar wij allen hartelijk verlangen, want 't wordt hier landziekig in den hoogsten graad. Ik heb echter die dagen besteed om eene drukke correspondentie met mijne familie te voeren, en dat ik de eenigste niet ben, bewijst het groot aantal brieven die dagelijks ontvangen en naar den wal gezonden worden.

Wij hebben vier dames aan boord, n.l. de echtgenote van Kapitein Bär (met haar zoontje), de idem van Luitenant Heijligers (een heel jong wijfje), Mevrouw de weduwe Kervel, dochter van den in 1848 gesneuvelden Generaal Michiels (met 2 dochtertjes van circa 8 en 10 jaren), en de vrouw van den scheepskapitein, die echter haar man niet zal vergezellen op zijn pleziertogtje naar Oost-Indie. Verder hebben we nog twee Javaansche baboe's aan boord, die de functie van kindermeid vervullen.

Zaterdag 9 Julij.

Hedenochtend was de wind naar het Noord-Oosten gekeerd en dientengevolge was het oogenblik daar, waarop

wij den vaderlandschen grond geheel zouden verlaten. Wat een drukte en beweging heerscht er op zulk een tijdstip aan boord van een Oostinjevaarder. De scheepsgezagvoerder kommandeert en schreeuwt uit alle magt, en wordt hierin dapper ondersteund door den len stuurman.

De matrozen en overige leden der equipage zijn op het dek en in het want bezig die verschillende bevelen zoo spoedig mogelijk ten uitvoer te brengen: de geheele trossen touw worden uit de masten op het dek geworpen, en hij, die met de werkzaamheden aan boord niet bekend is, doet het beste door zich zooveel mogelijk uit de voeten te maken, als hij nog eenige waarde hecht aan zijne hersenpan.

Eindelijk ten 1 ure's middags, wordt order gegeven het anker te ligten, nadat de gezagvoerder afscheid van zijne vrouw genomen heeft, die met een bootje naar den wal terugkeerde. Matrozen en soldaten zijn bezig aan het opwinden der ankerketting: er komt beweging in de „Marij en Hillegonda”, de zeilen zwellen en een laatste ruk aan den ketting, gevolgd door een driemaal herhaald hoera, verplaatst ons in een der gewichtigste en onzekerste tijdperken van ons leven. Daar vliegt de drie-kleur omhoog aan de bezaansmast: ook onze, door het detachement gekochte, vlag wordt nog vergund een laasten blik op te vangen van de Nederlandsche kusten; het devies „met God voor Koning en Vaderland” prijkt in de geliefde hollandsche kleuren boven op het gangspil, waaraan de vlag door ons bevestigd is. Tegen 3 ure in den middag zijn wij in de Noordzee gekomen, ieder onzer heeft een oorlam ontvangen en onder zang en scherts dansen wij op de groene schuimende golven.

De vrolijkheid is echter de regte niet; het is opgewondenheid, waarin de meesten zichzelf brengen, om toch maar vrolijk te *schijnen*, en, door valsche schaamte gedreven, hunne innerlijke gemoedstemming te verbergen. Langzamerhand bedaart dan ook die kunstmatig opgewekte vrolijkheid; hoe schemerachtiger en onduidelijker de kusten van Holland zich vertoonen, des te meer oogen worden naar die zijde gerigt, totdat ten laatste zich bijna geen enkele mond meer opent dan om een afscheidsgroet, een laatste vaarwel te mompelen aan die geliefden, welke daar ginds, daar, waar die nevelachtige blaauwe streep zich aan den horizon uitstrekt, met smart en weemoed door ons zijn achtergelaten. Ik geloof dat er thans langs menigen wang een traan rolt, en de monden, die straks zoo

luidruchtig waren, zich krampachtig sluiten om het snikken te beletten.

De avond is gevallen; het land is voor ons verdwenen en het eentonig kletsen der golven wordt alleen vernomen.

Ik weet tot heden nog niets van de zeeziekte, en wijl het overigens al redelijk stil aan boord wordt, ga ik mijn kooi opzoeken.

Zondag 10 Julij.

Bij ons ontwaken hadden wij reeds de kust van England in het gezigt en omstreeks 10 ure 's morgens bevonden wij ons op de hoogte van Pas de Calais, tusschen de steden Calais en Dover.

Het voorbeeld volgende van velen mijner lotgenoten, schreef ik hier nog een brief, als laatste afscheidsgroet aan mijne familie.

De Hollandsche loods, die aan de Cingels (in het Engelsche kanaal) ons schip verliet, heeft die brieven meegenomen en zal ze in Holland op de post bezorgen. Door het fraaiste, helderste weder begunstigd, hebben wij op het dek een genotvolle dag gehad; — de kust van England met zijn rotsen en krijtbergen, waartegen de huizen schijnen te hangen en waar de spoor-treinen ons voorbijsnorren, leverde een nieuw, een prachtig panorama op, dat nog schooner indruk maakte door de vele schepen — zoowel groote als kleine — Nederlandsche en vreemde —, die het Kanaal in alle rigtingen doorkruisen. Omstreeks 7 ure des avonds zijn wij op de hoogte van het eiland Wight (de lusthof van Englands Koningin), welks rotsige oevers door de ondergaande zon in een schitterend licht, een goudgelen gloed gehuld zijn en al-zoo mede een heerlijk natuurtoneel opleveren, waaraan het oog zich niet verzadigen kan. Na dat eiland gepasseerd te zijn, vertoont de Engelsche kust zich nog slechts in een flauwe schemering, totdat ten laatste de inval-lende duisternis alles bedekt.

Maandag 11 Julij.

Hoewel wij bijna den geheelen dag nog in het Engelsche Kanaal zijn, kunnen we echter geen land meer zien. De watervlakte is er hier te breed voor, en alleen vertoont zich in het Zuiden nu en dan een naauwelijks merkbaar streepje, dat een gedeelte der Noordkust van Frankrijk moet zijn. Wij hebben acht goed digt gelakte kruiken over boord geworpen, die elk een papier bevatten waarop een afscheidsgroet ge-

Een kijkje in de reproductieafdeling op het Hooftkantoor. V.l.n.r. de heren G.C.E. Schultz en G.J.E. Weenas.

(foto: F. E. Londa)

schreven en door al de onderofficieren van het detachement ondertekent was. Het kan gebeuren dat de een of andere Hollandsche of Belgische visscher zoo'n kruik in de nabijheid zijner kust opvischt en hem dan hoogst waarschijnlijk..... weggooit, omdat hij aan die lege kruik toch niets heeft.

Tegen den avond verlieten wij het Kanaal en nu zijn we op dat gedeelte van den Atlantischen Oceaan dat den naam van „De Gronden” draagt. Het schip begint hooger te dansen dan we tot nu toe ondervonden hebben.

Dinsdag 12 tot en met Vrijdag 15 Julij.

Niets bijzonders. Met een aanhoudend stevige bries en heldere lucht houden wij koers naar het Zuid-Westen. Van het zeven- á acht-tal schepen, die gelijk met ons het Kanaal verlieten, zijn er nog een paar in het gezigt. De overigen zijn nog ver achter ons; — de „Marij” zeilt goed.

Zaterdag 16 Julij.

Wij bevinden ons thans in de Spaansche zee en heden morgen omstreeks 11 uur werd ons schip gepraaid door een Engelschman, die van Buenos-Aijros (Amerika) komt, met bestemming naar Londen.

Den 17n, 18n en 19n Julij viel niets bijzonders voor.

Woensdag 20 Julij.

Dezen ochtend kregen wij het Eiland Madeira in het gezigt en heden avond tusschen 8 en 10 ure zijn wij het gepasseerd, latende het eiland Oostwaarts van ons liggend. Door den verren afstand en de benevelde lucht konden we er intusschen niets anders van zien dan de hooge rotsen, wier toppen zich in de wolken verheffen.

In memoriam

Op 18 Juni jl. is in de leeftijd van 55 jaar te Ermelo overleden de heer

W. Th. Eysink

in leven gepensionneerd hoofd-werktuigkundige van onze Maatschappij.

Hij ruste in vrede

Donderdag 21 Julij.

Dezen middag om 2 uur praaiden wij een Mexikaansch Barkschip, het laatst komende van Nieuwpoort (België) en thans op weg naar Shang-Hai (China).

Heden zagen we voor het eerst „vliegende visschen”, die in groote massa's uit het water opvlogen en zich op afstanden van 100 tot 200 el, als op kommando, weder in zee lieten vallen.

Ze zijn ongeveer zoo groot als een haring en bijna denzelfden vorm hebben, bezitten zij bovendien twee vleugels.

Vrijdag 22 tot en met Dingsdag 26 Julij.

Geene bijzonderheden. Het eenige waarop we onze aandacht vestigden, was eene ons nog onbekende soort van visschen, Boneta's genaamd, (de Zeelui zeggen: Benniters), die in ontzagelijke menigte om het schip zwemmen en voor den hoeg in alle rigtingen heen en weder schieten. In het donker schijnt het dat die vischsoort phosphorisch licht geeft, want zij lieten bij hun dartelend spel breede vuurstralen achter zich, zoo helder dat wij de visschen even duidelijk konden zien als bij daglicht.

Woensdag 27 Julij.

De indrukken van dezen dag zal ik niet ligt vergeten. Des morgens om 5 uur stierf er een van ons detachement, de fuselier Kemming, na eene ziekte van weinige dagen. Dewijl ik juist op wacht was, ging ik gedurende den afgeloopen nacht dikwijls naar de ziekenboeg ten einde den lijder te observeren en, zoo noodig, den scheepsdocter te

waarschuwen; daardoor was ik er bij tegenwoordig toen de man den geest gaf. Heden middag ten 5 ure werd zijn stoffelijk overschot reeds aan de golven toevertrouwd, op de wijze zooals dat op zee gebruikelijk is. Het lijk werd namelijk in zijne hangmat genaaid en aan het voeteinde een zak met zand bevestigd, waarna het, op eene plank gelegd en met de Nederlandsche vlag bedekt zijnde, gedurende den geheelen dag op het dek voor de fokkemast bleef liggen. Toen het uur der begrafenis naderde, werd er appèl geblazen; wij schaarden ons in groot tenue, op het dek, in twee gelederen, en tegelijkertijd werd een tweede vlag halverwege de bezaansmast beheschen. Het lijk werd door acht soldaten opgevat en driemaal rondom het dek gedragen, gevolgd door de scheeps-equipage en het detachement militairen. Aan stuurboordszijde, naast den grooten mast, werd nu halt gehouden, wij allen ontblooten de hoofden en het lijk werd, met de voeten naar de zee gekeerd, op de verschansing gelegd. Onze detachements-kommandant hield nu een korte, maar treffende aanspraak, die hij besloot met de ceremonieele woorden: „Een, twee, drie, in Godsnaam”. Het laatste versiersel van den doode, de vaderlandse driekleur, werd weggenomen, de plank langzaam omhoog gewipt en..... een doffe slag, gevolgd door opspattend water, deed ons hooren dat het overschot van een der onzen in de peillooze diepte der zee verdwenen was. De vlag is thans in top geheeschen, een extra oorlam uitgedeeld; maar geene luidruchtigheid heeft plaats, gelijk anders het geval is.

Wij zijn nu op 15° N. breedte en 25° 30' W. Lengte: (gerekend over den Meridiaan van Greenwich).

Vrijdag 29 Julij.

Om 11½ uur 's morgens zijn we gepraaid door een Engelsch fregat; om 2 uur 's middags heeft de 2e stuurman, Acker, een dolfijn gevangen. Het vleesch is witachtig en fijn, maar droog.

Het weder, dat tot nu toe nogal vrij bestendig was, is eensklaps veranderd; de lucht werd vandaag geweldig duister, zwarte regenwolken stortten hunne watermassa's naar beneden, zoodat wij nauwelijks een 100 tal schreden ver konden zien; de wind blies met hevige vlagen uit het Z.Z.O. en joeg de schuimende golven over het schip. Ik ben den heelen dag kletsnat geweest.

Zaterdag 30 Julij.

In tegenstelling van gisteren is het vandaag heel stil en daarbij zoo verschrikkelijk heet, dat het pek in de naden van het schip smelt en onze schoenen er aan vastkleven. Deze

ochtend omstreeks half tien hebben wij een haai gevangen, die geruimen tijd aan de achterstevan had gezwommen, waar wij hem trakteerden op stukjes spek van een paar pond. Tweemaal trok die vraatzieke jonkheer het spek van de haak af, maar de derde keer drong de ijzeren punt zoo diep in zijn bovenkaak, dat er voor hem aan geen ontkomen te denken viel, ofschoon hij bij het naar boven trekken, — dat door 30 á 40 man geschiedde —, met den staart een ontzettend lawaai maakte. De 1e stuurman hakte hem met een bijl dat lichaamsdeel af, sloeg hem vervolgens in stukken en gooide den geheelen rommel weer over boord. De drie rantsoentjes spek kwamen in hun geheel uit zijn maag te voorschijn. Wat gulzige vrijer.

In onze nabijheid zagen wij ook eene menigte Noordkapers, zijnde grote visschen van circa 4 á 5 el lengte, donkerbruin van kleur en hebben boven op den kop een rond gat, waaruit zij lange stralen water spuiten. Zij zwommen op onderling gelijke afstanden naast en achter elkaar, hetgeen een gezigt opleverde alsof er geheele lijnen reusachtige tirailleurs op de golven sprongen.

Zondag 31 Julij en Maandag 1 Augustus.

Geen nieuws. De hitte is bijna ondragelijk en heeft ons alleen een gevoel bezorgd alsof we lam geslagen zijn.

(wordt vervolgd)

De grote stroom

Men neemt wel aan, dat de Amazone ontstaan is uit een zeearm, die de Atlantische met de Stille Oceaan verbond, voordat 's werelds jongste bergketen, de Andes, een geweldige dam tussen de beide wereldzeeën opwierp. De Brazilianen noemen de Amazone graag een zee, omdat het een stroom van reusachtige afmetingen is. Per uur voert deze rivier 250 miljard liter water naar de Atlantische Oceaan. Honderdvijftig kilometer uit de kust overspoelt die enorme zoetwatermassa de zee en maakt het water daar nog drinkbaar.

De Amazone is 6.400 km lang en heeft meer dan duizend zijrivieren die bij elkaar 84.000 km bevaarbare waterwegen opleveren, waarvan 50.000 km ook voor grote zeeschepen toegankelijk is. De gezamenlijke lengte van al die rivieren is voldoende om de aarde tweemaal te omspannen. Bij hoogwater bereikt de Amazone een breedte van bijna vijfhonderd kilometer.

(Uit: „Wereld”)

Ontmoetingen in Arnhem

De Vereniging van Oud-employé's der K.P.M. hield op 28 Juni j.l. een geslaagde zomer-réunie.

Van één der réunisten mochten wij onderstaand verslag ontvangen.

Een goed idee, om gezamenlijk naar het Nederlands Openlucht Museum te Arnhem te gaan, een cultureel centrum, waar we als recht-geaarde vaderlanders trots op mogen zijn. Het wil een indruk geven van onze volkscultuur, zoals die tot uitdrukking is gekomen in woningen, kleding en gebruiksvoorwerpen. Tot dit doel werden daarvoor in aanmerking komende boerderijen, molens en bedrijven steentje voor steentje afgebroken, overgebracht naar het uitgestrekte park van het museum en daar weer opgebouwd.

Wie van de ouderen herinnert zich niet de prachtige stenen korenmolen uit het begin van de 17e eeuw, welke op de Haagweg te Delft stond? Welaan, die molen werd door de eigenaars, t.w. de oliëfabrieken Calvé te Delft, in 1917 aan het museum geschonken. De hoogte van dat sieraad is 26 meter en de vlucht, d.i. de diameter, welke de uiteinden van de wiken in de lucht beschrijven, is eveneens 26 meter.

En nu meteen maar een lesje in korenmolens. Die Delftenaar was, evenals de meeste van zijn soortgenoten, een bovenkruier, hetgeen zeggen wil, dat het molenlichaam vast stond en de kap met het wikenkruis naar de wind gekeerd kon worden.

We gaan verder en bezoeken hoerderijen, een oliëslagerij, een kolenbrandrij, een veluwse schaapskooi. De prachtige herenboerderij met de mooi opgesierde deel. We gaan een ophaalbrug over en belanden in de Zaanse buurt, waar we de met wit snijwerk afgezette, helder groene houten gevels bewonderen, welke vroeger zo kenmerkend waren voor de Zaanstreek. Een Marker vissershuis met zo'n mooie bedstee er in, een houtzaagmolen en kleine watermolentjes. Aardig gezicht die kleine molentjes in het land. Wist u dat die dingen "tjaskers" heten? Nooit van gehoord. Wat kennen we onze eigen taal toch slecht. We gaan naar een klompenmakerij, een wevershuisje en een papiermolen. Ook nog naar honderd andere dingen.

Laat ik liever eens tot iets anders overgaan en aan onze Zwollenaren vragen of ze wel eens gedacht hebben: „waar zou die ouwe stadspomp van ons toch gebleven zijn?” — Zoek er maar niet langer naar, want ze hebben 'm in 1936, dus nu 20 jaar geleden versleept naar de sfeervolle kruidentuin, waar hij met zijn gratie uit vroeger

jaren zeer wel past. Hij kan daar mooi naar de goudvisjes kijken en maakt het best. Jullie moeten de groeten van hem hebben.

Er is een Drentse buurt met o.m. een plaggenhut. In en indroevig, dat daar mensen in moesten wonen. Kon daar ooit vreugde zijn? Of was het slechts doffe berusting in een lot, dat na 40, hoogstens 45 jaar was uitgeleefd? Zijn wij beter dan die mensen waren of hebben wij veel redenen tot grote dankbaarheid? Er is een Drents dorps-schooltje met kleine klasjes in een klein, maar aardig lokaaltje. Het is de moeite waard er eens binnen te gaan en u in die sfeer van vroeger te denken.

En, brave Limburgers, luister naar wat ik zeg: de Zuid Limburgse hoeve is er ook, met z'n mestput niet ergens achteraf in een hoekje, maar, zoals het blijkbaar meer doelmatig werd geacht, midden in zodat men er van alle kanten naar hartelust van kon genieten.

Is het nodig om nog meer over het Openlucht Museum te zeggen? We kunnen volstaan met de verklaring, dat het voortreffelijk is tot het vormen van een benaderd begrip van „hoe het bij ons was en tot op zeker hoogte nog is”.

Laten we nu nog even stil staan bij het „los hoes” uit Twente. Binnen is niets anders dan een grote open ruimte, waarin alles samenloopt. Daarom wordt het los hoes, d.i. open huis genoemd. Zelfs is er geen afscheiding tusschen woongedeelte en de stal. Vensters zijn schaars, zodat het hokkerige gedoe aan de zijden steeds in donker is gehuld. Wordt er gestookt, dan moet de rook zelf maar een uitweg zoeken tussen de talrijke kieren en reten in het dak.

Toch is het belangwekkend, dat dit brokje cultuur in originele toestand voor het nageslacht kan worden bewaard. Maar het belangrijkste zal velen waarschijnlijk niet eens opvallen. Kijk maar eens naar boven, naar de nok van het huis. Daar ziet ge een paardekopenmotief.

In het oude volksgeloof heeft dit een belangrijk rol gespeeld, want de paardekop zou min of meer dezelfde betekenis hebben als het hoefijzer waar zelfs nu nog door velen onheilafwerende- of gelukaanbrengende krachten aan worden toegeschreven. Dit volksgeloof vindt zijn oorsprong in de oude heidense tijd, we hebben hier te doen met de paarden van Wodan. Ging men tot het Christendom over, dan zat men met die

paardekoppen misschien wat in de knoei, want men durfde ze toch niet zonder meer weg te halen. Om daaraan tegemoet te komen, plaatste men op die paardekoppen een klein kruisje. Daarmede waren ze dan gekerstend.

Hier is dat niet gebeurd, maar men heeft het anders opgelost, door aan de nok van de andere gevel het Christelijke kruis aan te brengen. Beide nokken zullen hoogstwaarschijnlijk zijn bedoeld als gelukaanbrengers.

Aan de gevel met het kruis, dit is die boven het woongedeelte, is nog iets anders te zien, wat de moeite waard is om er even bij stil te staan. Met stroo zijn daar ruitfiguren op aangebracht. Hebt u dit aangezien voor een goed gekozen gevelversiering? Het lijkt er wel op, maar dit is het hoofddoel niet geweest. Die haaks geplaatste lijnen vinden we tot in de grijze oudheid in een groot deel van de wereld terug. Zelfs op rotstekeningen in de Alpen zijn ze gevonden. Ze zouden een omgeploegd stuk land voorstellen en als zodanig het zinnebeeld zijn van Moeder Aarde. Dat vermoeden staat niet op losse grond. Er bestaat bijv. een afbeelding uit de vóór Christelijke tijd van een vrouwenfiguur, staande op een voetstuk, dat deze ruiten vertoont. Ze houdt in de ene hand een kind, dat de uitbeelding moet zijn van de Godzoon, omdat het hoofd de vorm heeft van een zonnelymbol. Deze veronderstelling past geheel in de oude opvatting, dat de Godzoon het kind zou zijn van Moeder Aarde. Het is dus een heidens symbool en op het los hoes staat het kruis er boven, dus het is gekerstend.

Dit is interessant, vooral als we daarbij weten, dat aan de kerk te Waalwijk, zij het in wat andere vorm, hetzelfde ruitmotief voorkomt met een kruis er op, blijkbaar omdat men wel wist dat het een heidens zinnebeeld was.

Er is machtig veel moois te zien in dat Openlucht Museum; ge zult er het een of ander over lezen, men zal er u gaarne iets over vertellen, maar dat kan slechts onvolledig zijn. Het zal mij zelfs niet verwonderen als de deskundigen, die hier met de directeur, Dr. Win. Roukens samenwerken, zelve op alles nog lang niet zijn uitgestudeerd.

De wagenhal is ook iets bijzonders. Prachtig bewerkte wagens e.d. zijn daar ondergebracht, mooie afbeeldingen staan op de panelen, men vindt er bijbelse uitbeeldingen en toepasselijke spreuken, smaakvol en kleurrijk houtsnijwerk. Bijzonder mooi bewerkte „achterschamels”. U weet nu toch wel wat dat zijn, nietwaar? Neen? Bent u zó dom, dat u dát niet eens weet? Dan bent u een hopeloos geval. Punt!

Het ms. "Siberoet" laadt rijst te Bangkok.

(foto: A. van Weeren — radiotelegrafist)

De afspraak is, dat de réunisten samenkomen op het terras van „de oude bijenkorf”, het mooi gelegen restaurant. Ook hieruit blijkt, dat de bedoeling niet heeft voorgezeten om een tochtje naar Arnhem te maken, doch om het Openlucht Museum te bezoeken. Oude vrienden, die hun beste krachten hebben gewijd aan de opbouw en de bloei van de K. P. M. zullen elkaar hier weer eens ontmoeten. De Maatschappij, welke hen de gelegenheid schiep hun krachten ten volle te ontplooiën en die hen dankbaar is voor de krachten, welke zij in K. P. M.-verband gaven, is hún Maatschappij. Varend personeel en de wal, destijds harmonisch samengekoppeld onder deskundige leiding. Dat zijn de oud-K. P. M.-ers. En morgen komen ze van heinde en verre naar Arnhem.

Van heinde en verre. Ja! Want daar ergens vlak bij de Zuidpool, u weet wel, waar al die meridianen vlak tegen elkaar aan komen te liggen, zit op het voor hem gereserveerde ijsbergje onze walvisvaarder rustig zijn krantje te lezen. Juist wil ie een ijsje bestellen, als de post hem het drukwerkje komt brengen betreffende de réunie. En nu geef ik u te raden wat hij doet. Hij bedenkt zich geen ogenblik, kijkt naar zijn walvissies, die daar argeloos zwemmen en zegt met een breed gebaar: „van mij krijgen jullie geen last meer!” — IJverig gaat hij op zoek naar de meridiaan van Arnhem, dat is een hele

zoekerij in dat gewirwar en als hij hem heeft, laat hij zich daarlangs naar het noorden glijden om op tijd op de réunie te kunnen zijn.

En als oud gezagv. Blaauwboer op zijn Long Island N.Y. de tijding ontvangt, dan verwed ik een lief ding, dat hij tegen zijn ega zegt:

„Vrouwttjelijef, ik heb een idee. Als jij een koffer pakt, het kan me niet schelen of het een grote of een kleine is, dan gaan we naar de overkant van de plas, we gaan naar Arnhem. We hebben weinig tijd, dus nemen we de grootcirkel en komen langs de parallel terug. Houd je vooral goed vast!” — Ik hoor Mevrouw Blaauwboer al antwoorden: „Maar Jochem, als het nu eens gaat regenen? Dat komt aan de overkant wel meer voor op ongelegen ogenblikken.” — En dan het indrukwekkende bescheid: „Heb daar maar geen zorgen over, want we zijn niet bang voor een buitje.”

Zeg het nu zelf eens, mensen! Is het niet ontroerend? Zo zijn ze allemaal. Dit is het staal, waaruit de Paketvaart is opgebouwd. Ze zijn niet bang voor een beetje water, zelfs niet als daar wat onweer bijkomt.

Het is uniek! Bezienswaardig, die... die... hoe is het ook weer, die oud-K. P. M., nee, ik bedoel die, dat Openlucht Museum. Merkwaardig en uniek! —

*

„Wat zit die daar te brabbelen? Ik geloof warempel, dat ie onder zeil is. Hé! word eens wakker! Wat zijn dat voor onverstaanbare klanken?”

„Wat bedoel je? Oh dat is niets bijzonders, allemaal nonsens, ik zat wat te *peinzen over de réunie van morgen, de 28e.*” —

„Als dat per se de 28e moet zijn, is het niet verkeerd, als je je wat haast, want het is vandaag de hele dag al de 28e en ik weet niet of je daar morgen nog wat aan zult hebben.”

„Bl... je hebt gelijk, is dat even een strop? Ik heb me een dag vergist. Daar gaat m'n réunie, waar ik zo op gevlasd heb” —

„Vind jij die réunie dan zo belangrijk?” —

„Nog al, want nergens hoor je zo goed de nieuwtjes van 30 tot 40 jaar geleden als daar, de kranten kunnen er gewoonweg niet tegen op, die begaan de fout, dat ze het nieuws zo heet van de naald geven. Dat kan nooit goed, het is niet *belegen*. Maar het erge is, dat ik een verslag zou maken en daar komt natuurlijk niets van terecht.” —

„Waarom niet?” — „Wat een vraag, ik kan toch niet schrijven als ik er niet geweest ben?” — „Helemaal geen bezwaar, je fantaseert maar wat. Niemand zal zeggen; „die vent zwamt”. Allemaal zullen ze zeggen; „was dat er ook? Niks van gezien.” — „Je dacht zeker dat die knapen zich iets laten aanpraten.” — „Vanzelfsprekend denk ik dat. Jij slaat ze veel te hoog aan. Maar als je het anders wilt doen, kan het even goed. Begin maar met het mooie weer.” — „Kan niet, want de radio geeft — bewolkt naar regen.” — „Daar moet je je niets van aantrekken. Je moet een verslag geven en er wordt op gerekend dat daarin staat, dat het een goed geslaagde dag was. Daarvoor heb je mooi weer nodig. Als je zegt dat het regent, dan vinden de mensen je vervelend en willen je artikel niet lezen.” — „Veronderstel, dat ze tijdens de koffietafel van het terras afregenen, dan kan ik hen toch niet gaan vertellen, dat het mooi weer is? Dan worden ze wild. Hier kleddert de regen ook al, wie weet wat voor noodweer ze daar hebben.” —

„Dan draaien ze wel bij in een of andere veilige haven, daar weten die lui wel raad op. Ze komen toch alleen maar om hun oudste nieuwtjes te spuien, misschien weten ze niet eens, dat het regent.” —

„Ga ze vertellen, dat ze in het vervolg precies op tijd moeten zijn, want dat ze anders de bus missen.” — „Dat heeft de secretaris hen ook al aan het verstand willen brengen, dus daar behoef ik niet mee aan te komen.” — „Dat van

die secretaris slaat niet aan. Er zijn altijd nog mensen, die hun dienstregeling voor de réunie-cruise te krap opzetten, die hebben iets van een „Kom Pas Morgen” complex. Niemand kan daar beter over schrijven dan jij.” — „Stel eens iets anders voor en houd op met dat gezwam.” —

„Schrijf maar op; zodra je op het terrein bent, passeer je een ouderwetse tol.” — Dat klinkt beter, ga door!” —

„Op het tariefbord is te lezen hoeveel je moet betalen. Als je een bok, geit of hond bij je hebt, gespannen voor een rij- of voertuig met 2 wielen, dan moet je anderhalve cent tol betalen.” —

„Ik heb geen geit.” — „Hindert niet, schrijf door!” —

„Als er vier wielen onder je wagentje zitten, doe je beter er twee af te halen, want anders moet je drie centen tol betalen.” —

„Wat heb ik daar nou aan? Ik kom toch niet met een wagentje?” —

„Hoe dan? Met de diligence? Dan betaal je meer. Even zien hoeveel het dan wordt!” —

„Vertel me liever, wat je na die tol krijgt!” —

„Dan gaan we eerst naar de tentoonstelling van oude klederdrachten. Moet je ze beslist aanraden, want dat is mooi. Je bokkewagen moet buiten blijven.” —

„En verder?” — „Verder moet je het zelf maar uitzoeken, jij maakt het verslag en niet ik. Vergeet niet iets over het bestuur te zeggen.” — „Weet jij een ander woord voor onvolprezen. — dat afgezaagde woord wil ik niet gebruiken.” — „Nee, ik weet geen ander woord.” — „Dan schrijf ik geen syllabel over hen, dan kunnen ze het me doen.” —

Dan moet er nog iets zijn over het restaurant, want er wordt een koffietafel geserveerd. Wat kan ik daar nou over schrijven als ik er niet bij ben geweest?” —

„Zet maar, dat ie er aardig uitziet. Als de koffietafel sof is heb je tenminste niets lelijks gezegd. Ik zie dat al, bij honderden tegelijk komen ze aan de koffietafel.”

Een bezienswaardigheid van de eerste orde. Als ik de directie van het museum was, zou ik er voor de andere bezoekers een speciale attractie van maken. Er is geld mee te verdienen.” —

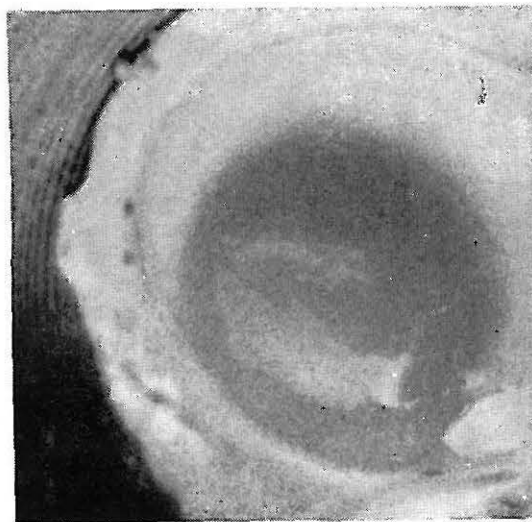
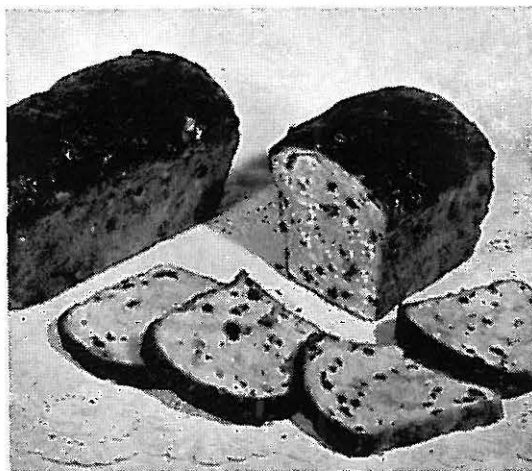
„Hoe wou je dat dan doen?” —

„Zie jij dat niet? Denk eens aan, een paar honderd stukken oud-roest, aan beide kanten geflankeerd door de dames, die er nu eenmaal mee opgescheept zitten. Daar is geld uit te slaan!” —

„Nee, houd maar op, dat kan ik ze niet aandoen om zó over hen te schrijven. Vergeet niet, dat ik er zelf ook bij hoor. Nee, dan maar liever geen verslag over de réunie 1956.

J. Acé

Onze maandelijkse foto-prijsvraag

Hiernaast staat de oplossing van de foto-puzzel, voorkomende in het Juni-nummer van „de Uitlaat”. De uitgeloopte prijs van Rp. 15,— gaat naar Mej. T. van Kleef — afd. Archief op het Hoofdkantoor.

*

Nevenstaande opgave ziet U zo! Zend uw oplossing aan de Redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K. P. M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta.

In de linker-bovenhoek van de envelop zet u: foto-prijsvraag. Uiterste datum van inzending: 20 September a.s.

Het gebeurt vaak, dat wij oplossingen van de foto-puzzel ontvangen, die bijgeschreven worden op inzendingen van de gewone puzzle-rubriek. Wij verzoeken dringend om dat niet meer te doen en foto-puzzel oplossingen apart te verzenden, op de wijze zoals hierboven staat aangegeven.

Binnenvloot verouderd

De samenstelling der Nederlandse binnenvloot is verouderd. Indien deze situatie niet op korte termijn verandert, zal de positie van deze vloot steeds bescheidener worden. Sinds 1945 voegde Nederland slechts 70.000 ton scheepsruimte aan de binnenvloot toe, — de tankschepen niet meergerekend. Met deze weinig florissante situatie werden de deelnemers aan het achttiende binnenscheepvaartcongres geconfronteerd, dat door de minister van Verkeer en Waterstaat, mr. Algera, officieel in het Kurhaus te Scheveningen werd geopend. De minister toonde in zijn openingswoord veel waardering voor de vele pre-adviezen, die waren uitgebracht.

Mr. W. de Meester zocht de oorzaak van het verouderen van onze binnenvloot in het feit, dat de tarieven in het grensoverschrijdend verkeer voor 1956 te laag waren om de bouwlust te prikkelen. Men kan veilig aannemen dat het vervoersaanbod voor de West-europese vloot de komende jaren niet beneden het hoge peil van 1955 zal dalen.

Nederland zou zijn vervoerspotentieel kunnen opvoeren door op korte termijn een doelmatiger gebruik te maken van de aanwezige tonnage, motorisering en nieuwbouw.

De heer P. Boogaard Gzn heeft voor dit congres becijferd, dat rond een half miljoen ton laadvermogen een gemiddelde ouderdom heeft van 60 jaar. Men kan zelfs een toeneming van de improductiviteit verwachten omdat er steeds meer reparaties komen, waarvan stilleggen van vlootonderdelen het gevolg moet zijn.

De binnenrede van Singapore met geheel rechts de Clifford Pier. Links het ms. "Lampong".

(foto: gezagv. H. Meyer)

Alarm in de vissenwereld.

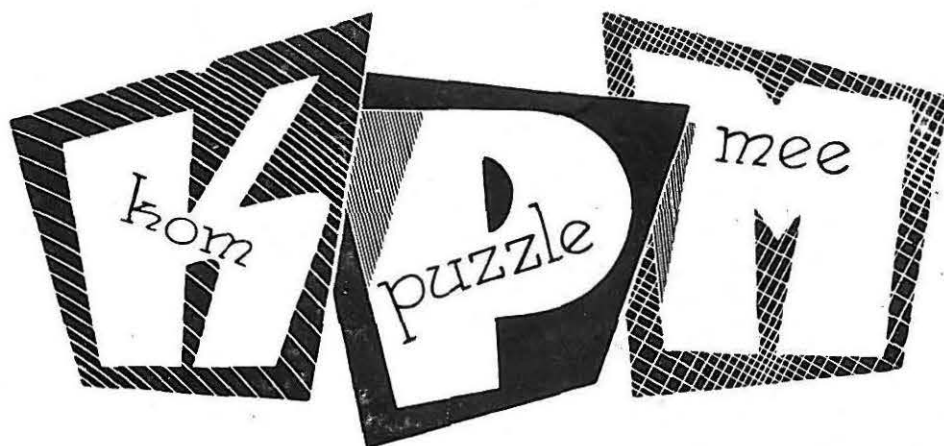
Zeebevingen zijn in de wateren rond de Japanse eilanden geen zeldzaamheid. Soms zijn zij echter zo zwak, dat geen mens er iets van merkt. Alleen de grote hoeveelheden dode of bewusteloze vissen, die op het water drijven, wijzen er dan op, dat de zeebodem in beweging was. Het bleek, dat de zwembalzen van de vissen de krachtige druk van het water tijdens de zeebevingen

niet konden weerstaan. Een natuurverschijnsel, dat voor de mens onmerkbaar was, betekende een ramp voor de vissenwereld.

Ook kwam aan het licht dat de vissen, lang vóór de zeebeving kon worden geconstateerd, bijzonder onrustig waren. Dit moet worden toegeschreven aan de grote gevoeligheid van de tastzintuigen van de vissen. Zij voelden de uiterst geringe drukveranderingen in

het water, die de eigenlijke catastrofe aankondigden, reeds lang te voren.

Een zeer belangrijk zintuig van een vis is de zogenaamde zijlijn. Hiermee voelt het dier ree's op een afstand, dat er zich een hinderpaal op zijn weg bevindt, doordat deze de stroming van het water op een bepaalde manier beïnvloedt. Een vis zal zich daarom slechts zelden aan iets stoten, zelfs als hij niets kan zien.

Bij de foto's

Op de frontpagina staat de beste foto van de maand: Een vissersvrouw buiten de haven van Tg. Priok.

Deze foto werd gemant door de heer H.J.H. Kristel — 2de stuurman a/b van de „Sanana”, die hiermede beslag wist te leggen op de uitgeloopte prijs van Rp. 50,—

✱

Op de achterzijde van het omslag: een vissersvrouw nabij Buleleng.

(foto: gezagv. H. Meyer)

De oplossing van het bogenraadsel, voorkomende in het Juni-nummer van „de Uitlaat” is als volgt:

Horizontaal: 1. vlam; 4. totem; 17. sjah; 18. elite; 29. tule; 30. staat; 41. demi; 42. enter; 53. gort; 54. Tibet.

Verticaal: 2. machinestikster; 4. toneelsneelster; 6. modeontwerper; 9. T.H.; 11. Po; 12. Aa; 15. N.T.; 21. R.D.; 23. pi; 24. al; 27. o.a.; 33. e.a.; 35. R.D.; 36. Km.; 39. re; 45. Ho; 47. en; 48. Sr.; 51. te; 57. ra; 59. el.

In de bogen: 111. verachten; 8-3 atol; 5-16. opendoen; 10-7. open; 17-26. schandaal; 20-13. Irene; 19-28. laconiek; 22-16. opeen; 29-38. traktatie; 32-25. sepia; 31-40. tevreden; 34-28. wraak; 41-50. dressoirs; 44-37. khaki; 43-52. nietsnut; 46-40. peren; 53-60. generator; 56-49. erker; 55-61. innerlijk; 58-52. eerst.

De eerste prijs van Rp. 25,— gaat naar: A. de Vries — hfd.wtk. a/b van het s.s. „Blinjoe”; de tweede prijs van Rp. 15,— naar: mevr. G. M. Pronk-Strijland — Djalan Tjisedane no. 22 te Surabaya en de derde prijs van Rp. 10,— naar: gezagv. J. v.d. Winden.

Voor inzenders gelden de volgende voorwaarden:

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres zijn voorzien, te richten aan: de Redactie van „de Uitlaat” p/a n.v. K.P.M. Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta.

2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd.
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld: 1 prijs van Rp. 25,— 1 „ „ Rp. 15,— 1 „ „ Rp. 10,—
4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

De oplossingen van onderstaande puzzle moeten ons uiterlijk 20 September a.s. hebben bereikt.

De wraak.

In een cantine van een Amerikaanse kazerne zag ik een sergeant, die uit allerlei tijdschriften verschillende advertentie-coupons knipte. Nieuwsgierig vroeg ik hem waarom hij dat deed.

„Wel, ik heb het particuliere adres van mijn commandant gevonden. Dat zal ik op al deze coupons invullen. Dan staat hij ingeschreven als student voor zes schriftelijke cursussen; als belangstellende voor 9 verzekeringsmaatschappijen met het verzoek hem een vertegenwoordiger te zenden, als liefhebber voor 47 boekjes en voor 24 monsters schoonheidsmiddelen en voor een proef met een nieuwe stofzuiger van 10 verschillende merken”, luidde het antwoord.

Toen mijn gezicht een groot vraagteken vertoonde, zet hij: „De man heeft mij 2 jaar lang het leven zuur gemaakt; nu is het mijn beurt”.

Ronde woorden met een spreekwoord

Omschrijvingen:

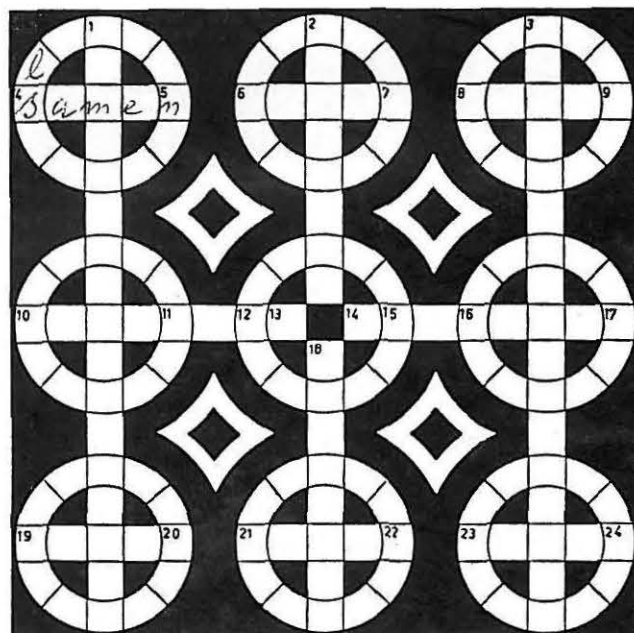
Horizontaal: 4-5 bij elkaar; 6-7 vleugel; 8-9 hoeveelheid; 10-13 burgers van een stad, die het poortersrecht bezaten; 14-17 verstoring; 19-20 landbouwwerktuig; 21-22 maalinrichting; 23-24 de kaapvaart uitoefenen.

Verticaal: 1 en 3 vormen samen een spreekwoord; 2 spijs en drank voor de reis; 18. gebrekkig spreken.

In de cirkels:

Bovenste helft: 4-5 zich behoedzaam voortbewegen; 6-7 deel van een huis; 8-9 onenigheid; 10-11 soort papagaai; 12-15 spankracht; 16-17 onheilspellend; 19-20 munt uit vroeger tijd; 21-22 lid van een, in Amerika, godsdienstige sekte; 23-24 een geluid voortbrengen.

Onderste helft: 4-5 strak trekken; 6-7 het verkopen; 8-9 onrustig verlangen; 10-11 vulkanisch glas met bolvormige afkoelingsbarsten; 12-15 overschot; 16-17 bus, waarin olie zit; 19-20 kleine hoogte van metselwerk, als steunsel van een stijl; 21-22 deel van het jaar (meervoud); 23-24 zuidvruchten.

H.K.H. Prinses Irene wordt 5 Augustus a.s. zeventien jaar.

Foto: M. C. Meyboom

